

Nr 2.

Ankom till riksdagens kansli den 16 januari 1924 kl. $\frac{1}{2}$ 4 e. m.

Memorial, med överlämnande av fullmäktiges i riksgäldskontoret till innevarande riksdag avgivna, till bankoutskottet avlämnade berättelse.

Bankoutskottet, som vid sitt första sammanträde denna dag emottagit den av fullmäktige i riksgäldskontoret, jämlikt § 54 av det för detta verk senast utfärdade reglemente, till riksdagen avgivna berättelsen angående riksgäldskontorets ställning och förvaltning för den tid, som förflutit sedan fullmäktiges berättelse till 1923 års riksdag avgavs, får, enligt gällande instruktion, härmed till riksdagen överlämna samma berättelse.

Stockholm den 16 januari 1924.

På bankoutskottets vägnar:

BERNH. ERIKSSON.

Fullmäktiges i riksgäldskontoret berättelse till 1924 års riksdag.

Enligt 54 § av det vid 1923 års riksdag för riksgäldskontoret utfärdade reglementet åligger det fullmäktige i detta verk att till innevarande års riksdag avgiva berättelse för den tid, som förflutit sedan fullmäktiges berättelse till 1923 års riksdag avgavs; och gå fullmäktige nu att fullgöra nämnda åliggande.

Beträffande riksgäldskontorets kapitalinkomster och kapitalutgifter under förra halvåret 1923 samt dess skulder och tillgångar vid samma räkenskapsårs början och slut få fullmäktige meddela nedanstående, på riksgäldskontorets räkenskaper grundade uppgifter:

Tab. I. Riksgäldskontorets kapitalkonto för förra halvåret 1923.

		Kronor	
<i>Debet.</i>			
<i>Ingående balans:</i>			
Skulder		2,337,717,211	62
<i>Kapitalutgifter:</i>			
Utgifter å riksstatstitlar	84,493,164: 02		
Lånemedel utom riksstaten	933,900: —		
Kapitalrabatter	635,337: —		
Disponerad upplåning	41,243,111: 50		
Likvider med särskilda ämbetsverk och myndigheter ...	995,025: —		
Statsverkets giroräkning, insättningar	1,816,834: 87	130,117,372	89
<i>Utgående balans.</i>			
Tillgångar		294,193,038	93
	Summa	2,762,027,622	94
<i>Kredit.</i>			
<i>Ingående balans:</i>			
Tillgångar		453,923,462	46
<i>Kapitalinkomster:</i>			
Inkomster å riksstatstitlar	22,288,231: 78		
Kapitalrabatter	200: —		
Amortering å statsskulden under tiden 1 januari—30 juni 1923	5,650,347: 22		
Disponerad upplåning	933,900: —		
Av statens vattenfallsverk återlevererat anslagsbelopp ...	314,000: —		
Från allmänna järnvägslånefonden avförda belopp	619,900: —		
Statsverkets giroräkning, uttag	44,216,780: 61	74,023,359	61
<i>Utgående balans:</i>			
Skulder		2,234,080,800	87
	Summa	2,762,027,622	94
<i>Skulder utöver tillgångar utgjorde den 30 juni 1923</i>			
<i>kr. 1,939,887,761: 94.</i>			

Tab. II. Riksgäldskontorets skulder den 1 januari och den 30 juni 1923.

1923 Den 1 januari Kronor	I. Skulder, löpande med ränta.		1923 Den 30 juni Kronor
	<i>Fonderad statsskuld:</i>		
1,455,379,223 ³⁸	Av riksgäldskontoret upptagna obligationslån	1,468,940,776: 11	
7,245,744 ⁹⁵	Av riksgäldskontoret övertagna lån ...	7,166,744: 95	
—	Lån hos statens anstalt för pensionering av folkskollärare m. fl.	23,912,306: 26	
140,889	Övrig fonderad statsskuld:		
	Göta kanals reparationsfond	140,889: —	
2,250,000	Köpeskillingen för fastigheten nr 1 i kvarteret Lejonet i Stockholm ...	2,250,000: —	
		2,390,889: —	1,502,410,716 ⁸²
	= 1,465,015,857: 28.		
	<i>Tullfällig statsskuld:</i>		
	Riksgäldskontorets växlar:		
175,000	per den 20 december 1922	— —	
34,805,000	» » 20 mars 1923	— —	
10,100,000	» » 20 juni 1923	935,000: —	
—	» » 20 september 1923	29,410,000: —	
—	» » 20 december 1923	12,560,000: —	
7,656,172 ¹¹	Lån hos statens krigsförsäkringskommission	7,825,202: 76	
4,000,000	Lån hos pensionsstyrelsen	4,000,000: —	
1,800,000	Lån hos folkhushållningskommissionen	1,800,000: —	
21,912,306 ²⁶	Lån hos statens anstalt för pensionering av folkskollärare m. fl.	1 — —	
6,000,000	Vattenfallsverkens förnyelsefonder	7,500,000: —	64,030,202 ⁷⁶
	= 86,448,478: 37.		
	<i>Fonder:</i>		
28,973,607 ⁵³	Fonden för statsskuldens amortering ...	29,661,730: 71	
4,187,638 ¹⁹	Fonden för slutlikvid av räntan å 1918 års premieobligationslån	5,302,268: 21	
55,750 ¹⁶	Pensionsfonden	61,208: 16	35,025,207 ⁰⁸
	= 33,216,995: 82.		
	II. Skulder, icke löpande med ränta.		
	<i>Icke lyftade belopp å anslag, som anvisats att utgå från riksgäldskontoret:</i>		
	a) Anslag före år 1917:		
912 ⁰⁵	Inköp av vattenfall för elektrisk drift å statens järnvägar, anslag för år 1907	912: 05	
91,600	Nya byggnader och anläggningar vid statens trafikerade järnvägar, anslag för år 1915	91,600: —	92,512: 05
			= 92,512: 05.

¹ Lånet överfördes i januari 1923 till den fonderade statsskulden.

1923 Den 1 januari Kronor		1923 Den 30 juni Kronor
	b) Riksstaten för år 1917 (utgiftsrester):	
300,000	Dubbelspår Göteborg—	
	Alingsås, 300,000: —	
900,000	Lånefonden för bekämpande av arbetslösheten bland stenarbetare 900,000: —	
	= 1,200,000: —.	1,200,000: —
	c) Tilläggsstaten för år 1918 (utgiftsrester):	
2,970,000	Lån till hushållningssällskapen för an- skaffande och tillhandahållande av för- ädlade utsäden, förslagsanslag, högst	2,970,000: —
	= 2,970,000: —.	
	d) Riksstaten för år 1921 (utgiftsrester):	
1,750,000	Lån till svenska lufttrafikaktiebolaget för anordnande av en luftskeppsstation i Stockholm, förslagsanslag, högst.....	1,750,000: —
	= 1,750,000: —.	
	e) Järnvägslånefonderna:	
	<i>Allmänna järnvägslånefonden:</i>	
8,900	Anslagen för åren 1907—1911, åter- stoden	— —
611,000	Anslagen för åren 1912—1916, åter- stoden	— —
2,331,500	Anslagen för åren 1917—1921, samt för första halvåret 1923, återstoden	925,100: —
	= 2,951,400: —.	
	<i>Bibanelånefonden:</i>	
3,000,000	Anslagen för åren 1912— 1915, återstoden..... 1,000,000: —	
8,217,500	Anslagen för åren 1917— 1921, återstoden 7,517,500: —	8,517,500: —
	= 11,217,500: —.	15,455,112 05
	Diverse skulder utan ränta:	
6,284,486 29	Fonden för annuitetslikvider	5,547,681: 16
—	Förfallna, icke inkomna 6 % skattkam- marväxlar per 1 december 1916	2,238: —
33,684,902 96	Fonden för amortering av tillfälliga låne- medel.....	38,684,902: 96
229,341 21	Handelskommissionens fond	258,798: 90
70,037 88	Premieobligationslånen: depositionsav- gifter och postporton	76,561: 88
7,509,580	Oreglerad kursdifferens för 1919 års 6 % statslån	7,509,580: —
230,000,000	Av statskontoret till riksgäldskontorets förvaltning överlämnade kassabehåll- ningar	110,000,000: —
74,424 76	Byggnadsfonden för riksdags- och riks- bankshus tillhöriga medel	77,924: 76
695	Återlevererade obeställbara postanvis- ningsmedel	575: —
1,000	Obeställbara vinster å premieobligations- lånen.....	1,300: —
	= 277,854,468: 10.	162,159,562 66
455,000,000	Kristidskommissionernas rörelsekapitals fonder	455,000,000: —
2,337,717,211 82	Summa skulder	2,234,080,800 87

Tab. III. Inom linjen förda skulder den 1 januari och den 30 juni 1923.

1923 Den 1 januari Kronor		1923 Den 30 juni Kronor
150,000	Konung Karl XIII:s hemgiftskapital	150,000
100,777 ¹⁶	Lappmarks ecklesiastikfond	100,777 ¹⁶
30,000,000	Till Sveriges allmänna hypoteksbank såsom grundfond avlämnade svenska statens 3 ¹ / ₂ % obligationer	30,000,000
50,000,000	Av riksgäldskontoret till konungariket Sveriges stadshypo- tekskassa utfärdad förbindelse att såsom grundfond till handahålla svenska statens 3 ¹ / ₂ % obligationer å	50,000,000
400,000	Obligationer, som skolat utfärdas av riksgäldskontoret såsom säkerhet för av vissa centralkassor för jord- brukskredit ingångna förbindelser	400,000
10,000,000	Av riksgäldskontoret till Svenska kronkreditaktiebolaget utfärdad förbindelse att såsom garantifond tillhandahålla svenska statens 5 % obligationer å nom. 10 miljoner kronor	—
50,000,000	Av riksgäldskontoret till A.-B. Kreditkassan av år 1922 utfärdad förbindelse att såsom garantifond tillhandahålla ett belopp av 50 miljoner kronor i av svenska staten utgivna 5 % obligationer	50,000,000
140,650,777 ¹⁶	Summa	130,650,777 ¹⁶
	<i>Därtill kommer:</i>	
	Av riksgäldskontoret utfärdade förbindelser, avseende svenska statens garanti intill det belopp, som erfordras för amortering, förräntning, emitterande och placering av högst 13 miljoner österrikiska guldkronor av det internationella lånet av år 1923 för Österrikes finansiella återuppbyggande.	

Tab. IV. Riksgäldskontorets tillgångar den 1 januari och den 30 juni 1923.

1923 Den 1 januari Kronor				1923 Den 30 juni Kronor
	<i>Diverse medel:</i>			
5,460,108 ¹⁸	Uppköpta svenska statsobligationer	5,237,692: 16		
	Förräntade medel:			
10,603,722 ¹⁸	I främmande staters värdehandlingar m. m. placerade medel 10,600,513: 67			
5,327,320 ⁷⁴	Hos The National City Bank of New-York för- räntade medel	3,800,046: 54	14,400,560: 21	19,638,252 ³⁷
	= 21,391,151: 10.			
	<i>Förskott:</i>			
5,870,110 ⁵⁸	Hos banker och bankirhus för inlösen av obligationer och räntekuponger m. m.	3,992,073: 85		
75,000	Till riksgäldskontorets kassör	60,000: —		
		4,052,073: 85		
990,000	För uppförande av nybyggnad för Natur- historiska riksmuseum	990,000: —		5,042,073 ⁸⁵
	= 6,935,110: 58.			
154,768,587 ⁹⁷	<i>Inkomstresten å lånemedelstillar</i>			133,968,576 ⁴⁷
	<i>Diverse:</i>			
5,950	Fordran hos bankfirman Hagström & C:o	— —		
3,776,340	Fordran hos kommissionärer för försälj- ning av 1921 års premieobligationslån	— —		
16,924,690 ⁵⁷	Fordran hos A.-B. Kreditkassan av år 1922	47,355,315: 89		
5,496,136 ¹⁶	Fordran hos bränslekommissionen	5,620,494: 33		
21,465,627 ⁸⁴	Kursförluster å utländska värdepapper och övriga utländska behållningar ...	21,478,491: 82		74,454,302 ⁰⁴
	= 47,668,744: 07.			
223,159,868 ⁷⁴	<i>Behållning å riksgäldskontorets giroräkning i riks- banken</i>			61,089,834 ²⁰
453,923,462 ⁴⁶			Summa tillgångar	294,193,038 ⁹³

Tab. V. Inom linjen förda tillgångar den 1 januari och den 30 juni 1923.

1923 Den 1 januari Kronor		1923 Den 30 juni Kronor
	Fordringar:	
	Statsverkets fordran för lån, utgivna från:	
	Allmänna järnväglånefonden:	
55,222,269 ⁴¹	Kapital	56,650,162: 26
8,645,803 ³⁹	Ränta	9,510,455: 82
5,923,773 ¹⁰	Anståndsränta	5,958,405: 84
	= 69,791,846: 50.	72,119,023: 92
	Bibanefonden:	
3,182,500 [—]	Kapital	5,882,500: —
57,103 ³³	Ränta	105,289: 21
418,639 ⁸⁰	Anståndsränta	458,342: 58
	= 3,658,243: 13.	6,446,131: 79
	Allmänna byggnadslånefonden:	
899,841 ⁷⁰	Kapital	878,184: 83
211,847 ⁴²	Ränta	181,036: 11
	= 1,111,689: 12.	1,059,220: 94
	Fonden för låneunderstöd:	
	Lån till Ostkustbanans A.-B.:	
3,341,000 [—]	Kapital	5,463,000: —
112,066 ⁵³	Anståndsränta	233,725: 42
	= 3,453,066: 53.	5,696,725: 42
	Fonderna för utbetalningar å anslag, anvisade att utgå av tillfälliga lånemedel:	
5,000,000 [—]	Järnvägsstyrelsen	— —
3,016,130 [—]	Vattenfallsstyrelsen	3,016,130: —
36,497,826 ⁵³	Arméförvaltningen	36,497,826: 53
397,000 [—]	Skogshögskolan	397,000: —
277,857 ⁸⁴	Veterinärhögskolan	277,857: 84
1,157,000 [—]	Hov- och slottsstaterna	1,157,000: —
194,000 [—]	Svenska diakonissällskapet	194,000: —
5,056,178 [—]	Inköp av fastigheter i kvarteren Mer- curius och Rosenbad	5,056,178: —
12,000,000 [—]	Dräneringsfonden	12,000,000: —
1,400,000 [—]	Byggnadskommissionen för bandelen Rönninge—Ström	1,400,000: —
359,780 [—]	Lån till överstyrelsen för svenska för- eningen Röda korset	359,780: —
740,000 [—]	Lån till allmänna barnhuset i Stock- holm	740,000: —
2,000,000 [—]	Varukredit åt vissa nödlidande länder	2,000,000: —
20,000 [—]	Rörelsekapital för hantverksskolan i Kristinehamn för blinda	20,000: —
80,000 [—]	Lån till Svenska mosskulturföreningen	80,000: —
	= 68,195,772: 37.	68,195,772: 37
	Grundfonder och garantiförbindelser:	
30,000,000 [—]	Sveriges allmänna hypoteksbanks grund- fond	30,000,000: —
50,000,000 [—]	Konungariket Sveriges stadshypoteks- kassas grundfond	50,000,000: —
100,000 [—]	Kristianstads läns centralkassas för jord- brukskredit grundfond	100,000: —

1923 Den 1 januari Kronor		1923 Den 30 juni Kronor
100,000	Mälareprovinsernas centralkassas för jordbrukskredit grundfond	100,000:—
100,000	Malmöhus läns dito dito	100,000:—
100,000	Skaraborgs läns dito dito	100,000:—
10,000,000	Svenska kronkreditaktiebolagets garanti-fond	—
50,000,000	A.-B. Kreditkassans av år 1922 garantifond = 140,400,000:—	50,000,000:—
286,610,617 ⁶⁵		130,400,000:—
	Summa	278,916,874 ⁴¹
	<i>Därtill kommer:</i>	
	Garantifond å det belopp, som erfordras för amortering, förräntning, emitterande och placering av högst 13 miljoner österrikiska guldkronor av det internationella lånet av år 1923 för Österrikes finansiella återuppbyg-gande.	

Riksgäldskontorets skulder.

A. Den fonderade statsskulden.

Den fonderade statsskulden uppgick vid 1923 års början till... .. kr. 1,465,015,857: 28
 och den 30 juni samma år till... .. » 1,502,410,716: 32
 samt har sålunda ökats med... .. kr. 37,394,859: 04.

Under förra halvåret 1923 har riksgäldskontoret försålt obligationer:
 av 1918 års 5 % statslån å nom. kr. 14,000:—
 av 1923 års 4 1/2 % statslån å nom. » 19,118,900:—
 kr. 19,132,900:—.

Vidare har den fonderade skulden under ifrågavarande räkenskapsperiod ökats därigenom, att de medel, som riksgäldskontoret mottagit till förvaltning från statens anstalt för pensionering av folkskollärare m. fl., överförts från den tillfälliga till den fonderade statsskulden. Med inberäkning av gottgjorda räntor uppgick anstaltens tillgodohavande hos riksgäldskontoret den 30 juni 1923 till » 23,912,306: 26

Summa kr. 43,045,206: 26.

Däremot har under förra halvåret 1923 å den fonderade statsskulden amorterats ett belopp av 5,650,347 kronor 22 öre, fördelat på följande sätt:
 1880 års lån (amorteringstid 1882—1930) .. kr. 4,129,125:—
 1886 » » (» 1887—1961) .. » 626,222: 22
 1890 » » (» 1891—1940) .. » 816,000:—
 Övertagna lån .. » 79,000:—

Summa kr. 5,650,347: 22.

Mot ökningen av den fonderade statsskulden, kr. 43,045,206: 26, svarar alltså en genom amortering uppkommen minskning av kr. 5,650,347: 22. Skillnaden mellan dessa båda summor utvisar den verkliga ökningen under förra halvåret 1923, uppgående, såsom ovan meddelats, till kr. 37,394,859: 04.

Till upplysning om de av riksgäldskontoret upptagna fonderade statslånen få fullmäktige vidare meddela följande uppgifter:

Tab. VI. De av riksgäldskontoret upptagna obligationslånen vid utgången av förra halvåret 1923.

Lån	Räntefot	Effektiv ränta	Försålt belopp	Amortering under förra halvåret 1923	Under förra halvåret 1923 förfallen ränta	Återstående kapitalskuld den 30 juni 1923
	%	%	Nom. Kr.	Kr.	Kr.	Nom. Kr.
1887, 1904, 1909	3.6	3.709	85,656,360	—	1,506,408	83,689,360
1880	3.5	3.568	118,746,375	4,129,125	660,088	33,590,205
1886	3.5	3.862	64,546,222	626,222	896,077	50,578,222
1888	3	3.794	26,666,666	—	362,746	24,183,111
1890	3.5	3.638	35,555,555	816,000	349,891	19,177,777
1894	3	3.662	18,000,000	—	253,179	16,878,600
1899	3.5	3.763	36,000,000	—	499,558	28,546,200
1900	3.5	3.821	36,320,000	—	635,600	36,320,000
1904, 1906	3.5	3.643	79,200,000	—	2,202,480	79,056,000
1907	3.5	3.770	46,800,000	—	—	46,800,000
1908	3.5	3.870	54,480,000	—	953,400	54,480,000
1911	4 o. 3.5	4.005	72,000,000	—	1,440,000	72,000,000
1913	4.5	4.805	72,000,000	—	1,620,000	72,000,000
1914	5	5.033	163,100,000	—	4,077,500	163,100,000
1916	5	5.104	118,430,000	—	4,675,750	118,430,000
1917	5	5.036	68,600,000	—	—	68,600,000
1918	5	5.361	95,010,200	—	2,374,926	95,010,200
1918 premielån	—	5.437	100,000,000	—	1,000,000	100,000,000
1919	6	6.363	93,250,000	—	2,797,500	93,250,000
1921	6	6.245	94,132,200	—	2,823,966	94,132,200
1921 premielån	—	5.566	100,000,000	—	3,000,000	100,000,000
1923	4.5	4.655	19,118,900	—	—	19,118,900
Summa	—	—	1,597,612,479	5,571,347	32,129,072	1,468,940,776

¹ Preliminär siffra.

B. Skuld på grund av tillfällig upplåning.

Den tillfälliga (svävande) statsskulden utgjorde den 1 januari 1923 86,448,478 kronor 37 öre och den 30 juni samma år 64,030,202 kr. 76 öre. Minskningen uppgår sålunda till 22,418,275 kr. 61 öre. Denna minskning härrör i främsta rummet därav, att riksgäldskontorets skuld till statens anstalt för pensionering av folkskollärare m. fl., vid årets början uppgående till 21,912,306 kr. 26 öre, överförts från den tillfälliga till den fonderade statsskulden. Om hänsyn ej togs till denna bokföringsåtgärd, utgör minskningen av den tillfälliga statsskulden endast något över 500,000 kr.

De under förra halvåret 1923 inträffade förändringarna beträffande den tillfälliga statsskulden äro, förutom ovan omförmälda överföring, följande.

Statens krigsförsäkringskommissions tillgodohavande har ökats med 169,030 kr. 65 öre, och vattenfallsstyrelsen har till riksgäldskontoret för tillfällig förräntning överlämnat ytterligare 1,500,000 kr., utgörande statens vattenfallsverks förnyelsefonder tillhöriga medel. A andra sidan har beloppet av utelöpande skattkammарväxlar under förra halvåret 1923 nedgått från 45,080,000 kr. till 42,905,000 kr. eller sålunda med 2,175,000 kr.

Räntan å riksgäldskontorets tillfälliga lån har under ifrågavarande period växlat mellan 3 % och 4 $\frac{1}{2}$ %.

C. Räntebärande fonder.

Fonden för statsskuldens amortering, som vid 1923 års början hade en behållning av kr. 28,973,607: 53
 har under samma års förra hälft ökats med tillgodoförd ränta (å 4 $\frac{3}{4}$ %) » 688,123: 18
 och uppgick således den 30 juni 1923 till kr. 29,661,730: 71.

Riksgäldskontorets pensionsfond, som vid 1923 års början uppgick till kr. 55,750: 10
 har under samma års förra hälft ökats med:
 tjänstinnehavares pensionsavgifter » 4,093: 50
 tillgodoförd ränta (å 4 $\frac{3}{4}$ %) » 1,364: 56
 Den 30 juni 1923 hade fonden alltså en behållning av kr. 61,208: 16.

Fonden för slutlikvid av räntan å 1918 års premieobligationslån hade vid 1923 års början en behållning av kr. 4,187,638: 19
 Till denna fond har under förra halvåret 1923 avsatts » 1,000,000: —
 varjämte fonden ökats med tillgodoförd ränta (å 4 $\frac{3}{4}$ %) » 114,630: 02
 Den 30 juni 1923 uppgick fonden alltså till kr. 5,302,268: 21.

D. Skulder utan ränta.

Dessa skulder utgjorde den 1 januari 1923 kr. 753,035,880: 15
 och den 30 juni samma år » 632,614,674: 71
 samt hava alltså minskats med kr. 120,421,205: 44.

Bland de icke räntebärande skulderna förekommer i balanskontot först »*Icke lyftade belopp å anslag, som anvisats till utgående från riksgäldskontoret*». Dessa uppgingo vid 1923 års början till 20,181,412 kr. 5 öre och den 30 juni samma år till 15,455,112 kr. 5 öre. Minskningen beror på de utbetalningar å sammanlagt 4,726,300 kr., som blivit verkställda från allmänna järnvägslånefonden och bibanefonden.

Utöver nyssnämnda icke lyftade anslagsbelopp å tillsammans 15,455,112 kr. 5 öre inestodo i riksgäldskontoret den 30 juni 1923 jämväl återstoderna å reservationsanslag till kapitalökning, anvisade att utgå av lånemedel, vilka återstoder vid nämnda tidpunkt utgjorde 128,048,576 kr. 47 öre. Av bokföringstekniska skäl redovisas dessa reservationer icke i riksgäldskontorets huvudbok utan endast i rikshuvudboken.

Fonden för annuitetslikvider, vars behållning vid 1923 års början utgjorde 6,284,486 kr. 29 öre, uppgick den 30 sistlidne juni till 5,547,681 kr. 16 öre. Förändringen härrör av ökad inlösen av förfallna räntekuponger och obligationer.

Å *fonden för amortering av tillfälliga lånemedel* bokföras återbetalningar å sådana anslag, som anvisas att utgå av tillfälliga lånemedel och hava naturen av förskott. Den 1 januari 1923 uppgick denna fonds behållning till 33,684,902 kr. 96 öre. Fonden har under förra halvåret 1923 ökats med 5,000,000 kr., vilket belopp av järnvägsstyrelsen återbetalats i slutlig avräkning å tidigare erhållna tillfälliga försträckningar.

Vid 1923 års början hade *handelskommissionens fond* en behållning av 229,341 kr. 21 öre. Sedan handelskommissionens avvecklingskommitté i juni 1923 till riksgäldskontoret jämlikt Kungl. Maj:ts föreskrift inlevererat ytterligare 29,457 kr. 69 öre, uppgick fonden den 30 i samma månad till 258,798 kr. 90 öre.

Vid indragning av valutan för 1919 års amerikanska 6 procent lån har till följd av den dåvarande höga dollarkursen uppkommit en avsevärd kursvinst, vilken bokförts i räkenskaperna såsom en särskild fond, benämnd »*Oreglerad kursdifferens för 1919 års 6 procent statslån.*» Denna fond har under förra hälften av år 1923 icke förändrats utan hade vid sagda periods slut liksom vid dess början en behållning av 7,509,580 kr.

Riksgäldskontorets skuld till statskontoret för *kassabehållningar, överlämnade till förvaltning*, uppgick den 1 januari 1923 till 230,000,000 kr. och har under årets förra hälft genom verkställda återbetalningar nedgått till 110,000,000 kr. För riksgäldskontorets ifrågavarande mellanhavande med statskontoret redogöres närmare å sid. 21 i denna berättelse.

De bland riksgäldskontorets skulder bokförda *kristidskommissionernas rörelsekapitals fonder* hava under förra halvåret 1923 icke förändrats. De uppgingo vid periodens slut till samma belopp som vid dess början eller 455,000,000 kr. Ehuru de medel, vilka av riksgäldskontoret tillhandahållits nämnda kommissioner, numera till fullo återbetalats, kvarstå dessa fonder ännu i räkenskaperna såsom en riksgäldskontorets skuld. Emellertid torde Kungl. Maj:t under innevarande budgetår komma att fatta beslut om ifrågavarande fonders avförande ur rikshuvudboken, varefter de även kunna avföras ur riksgäldskontorets räkenskaper.

I fråga om riksgäldskontorets övriga skulder utan ränta få fullmäktige hänvisa till ovan intagna räkenskapsutdrag (Tab. II).

Räntor & statsskulden.

Räntorna å statsskulden under förra halvåret 1923 hava, efter avdrag av inbetald, upplupen kupongränta å 1923 års 4 1/2 % statslån, uppgått till följande belopp:

å de av riksgäldskontoret upptagna obligationslånen ..	kr. 32,057,116: 04
å de vid inköp av enskilda järnvägar övertagna lånen »	135,577: 50
å den fonderade statsskulden i övrigt	» 48,750: —
å tillfälliga lån m. m.	» 2,046,592: 19

Summa kr. 34,288,035: 73.

Amortering å statsskulden.

Såsom förut i denna berättelse meddelats, har under förra halvåret 1923 å den fonderade statsskulden amorterats ett belopp av 5,650,347 kr. 22 öre. Härav utgöra 5,571,347 kr. 22 öre avbetalning å 1880, 1886 och 1890 års fonderade statslån och återstående 79,000 kr. avbetalning å ett av riksgäldskontoret vid inköp av Mora—Vänerns järnväg övertaget lån.

Däremot har någon amortering å tillfälliga lånemedel icke ägt rum under ovannämnda budgetperiod. Något anslag för verkställande av dylik amortering finnes nämligen ej uppfört å riksstaten för förra halvåret 1923.

Sammandrag, utvisande förändringarna av riksgäldskontorets skulder under förra halvåret 1923.

Av det förut i denna berättelse intagna räkenskapsutdraget över riksgäldskontorets skulder framgår, att dessa skulder under förra halvåret 1923 minskats med omkring 103.64 miljoner kr. Den fonderade statsskulden ävensom riksgäldskontorets fonder hava visserligen ökats med resp. 37.39 och 1.81 miljoner kr., men å andra sidan är minskningen av den tillfälliga skulden och skulderna utan ränta betydligt större samt uppgår till resp. 22.42 och 120.42 miljoner kr. För vinnande av större överskådlighet meddela fullmäktige här nedan ett sammandrag över riksgäldskontorets samtliga skulder — dock med undantag av kristidskommissionernas rörelsekapitals fonder — vilket sammandrag i avrundade tal angiver de olika posternas ökning eller minskning.

	¹ / ₁ 1923	³⁰ / ₁₀₀ 1923	Ökning (+) eller minsk- ning (-)
	Miljoner kr.	Miljoner kr.	Miljoner kr.
Fonderad statsskuld:			
Av riksgäldskontoret upptagna obligationslån.....	1,455.38	1,468.94	+ 13.56
Övertagna lån	7.25	7.17	- 0.08
Lån hos statens anstalt för pensionering av folk- skollärare m. fl.	—	23.91	+ 23.91
Övrig fonderad statsskuld	2.39	2.39	—
Säger	1,465.02	1,502.41	+ 37.39
Tillfälliga (svävande) skulder:			
Skattkamarväxlar	45.08	42.90	- 2.18
Lån hos krigsförsäkringskommissionen	7.66	7.83	+ 0.17
» » pensionsstyrelsen	4.—	4.—	—
» » folkhushållningskommissionen	1.80	1.80	—
» » statens anstalt för pensionering av folk- skollärare m. fl.	21.91	—	- 21.91
» » vattenfallsverkens förnyelsefonder.....	6.—	7.50	+ 1.50
Säger	86.15	64.03	- 22.42
Fonder	33.22	35.03	+ 1.81
Summa räntebärande skulder	1,584.69	1,601.47	+ 16.78
Skulder utan ränta:			
Icke lyftade belopp å anslag	20.18	15.46	- 4.72
Fonden för annuitetslikvider.....	6.28	5.55	- 0.73
Fonden för amortering av tillfälliga lånemedel ...	33.68	38.68	+ 5.—
Oreglerad kursdifferens för 1919 års 6 procents statslån	7.51	7.51	—
Av statskontoret till förvaltning överlämnade kassa- behållningar	230.—	110.—	- 120.—
Diverse skulder utan ränta	0.38	0.41	+ 0.03
Summa räntefria skulder	298.03	177.61	- 120.42
Summa skulder	1,882.72	1,779.08	- 103.64

Riksgäldskontorets fordringar och övriga tillgångar.

Vid början av år 1923 utgjorde dessa fordringar och tillgångar (de inom linjen oberäknade) kr. 453,923,462: 46

Vid slutet av förra halvåret samma år belöpte de sig till » 294,193,038: 93

och hava sålunda minskats med kr. 159,730,423: 53.

Då det utdrag av riksgäldskontorets räkenskaper, i vad angår tillgångarna, som finnes infört här ovan i denna berättelse, för varje särskild post utvisar förändringarna beträffande riksgäldskontorets fordringar och tillgångar, få fullmäktige i fråga om dessa förändringar hänvisa till samma räkenskapsutdrag.

Inkomstresten.

De i räkenskapsutdraget såsom tillgångar upptagna inkomstresterna å vissa riksstaters lånemedelstitlar, 133,968,576 kr. 47 öre, motsvaras dels av utgiftsresten å förslagsanslag och vissa äldre fasta anslag, anvisade till utgifter för kapitalökning att utgå av lånemedel, sammanlagt 5,920,000 kr., dels ock av innestående reservationer å för samma ändamål anvisade reservationsanslag, tillsammans 128,048,576 kr. 47 öre. Utgiftsresterna äro i riksgäldskontorets räkenskaper bokförda såsom skulder under rubriken »Icke lyftade belopp å anslag, som anvisats att utgå från riksgäldskontoret». Av bokföringstekniska skäl kunna däremot reservationerna icke upptagas i riksgäldskontorets räkenskaper bland skulderna. De återfinnas emellertid i rikshuvudboken.

Reglering av bokföringsvärdet å vissa riksgäldskontoret tillhöriga utländska värdepapper m. m.

I föregående berättelser till riksdagen hava fullmäktige meddelat, att vid 1920, 1921 och 1922 års bokslut en nedskrivning ägt rum av det bokförda värdet å vissa riksgäldskontoret tillhöriga utländska värdepapper och andra utländska tillgodohavanden. De belopp, varmed dessa tillgångar då nedskrevos, uppgingo sammanlagt till 21,465,627 kr. 34 öre. Nämda summa finnes i 1922 års bokslut upptagen å tillgångssidan å ett för ändamålet upplagt konto, benämnt »Kursförluster å utländska värdepapper och övriga utländska behållningar».

Vid bokslutet för förra halvåret 1923 har med anledning av den tyska markvalutans fortsatta fall en ytterligare nedskrivning av ifrågavarande tillgångar måst vidtagas. Deras bokföringsvärde har nämligen efter samma grunder, som tillämpades de närmast föregående tre räkenskapsåren, minskats med 12,863 kr. 98 öre. Tillika har ovannämnda konto ökat med samma belopp, och uppgick detsamma alltså den 30 juni 1923 till 21,478,491 kr. 32 öre.

Fullmäktige komma att inom kort hos bankoutskottet göra framställning om en bokföringsteknisk reglering av den förlust, som, på sätt ovan är nämnt, uppkommit genom värdeminskningen av ifrågavarande tillgångar.

Inom linjen förda skulder och tillgångar.

Riksgäldskontorets inom linjen förda skulder, vilka vid 1923 års början utgjorde 140,650,777 kr. 16 öre, hava under nämnda års förra hälft minskats med ett belopp av 10,000,000 kr. Sedan Svenska kronkreditaktiebolaget i maj 1923 återställt riksgäldskontorets år 1918 utfärdade förbindelse att tillhandahålla bolaget 5 procent svenska statsobligationer å nominellt 10,000,000 kr., avsedda att utgöra en garantifond för av bolaget utgivna obligationslån,

har sagda belopp, vilket bokförts såsom skuld inom linjen, avförts ur räkenskaper. Såsom fullmäktige meddelade i sin berättelse till 1923 års riksdag, hade bolaget redan i januari 1922 inbetalat återstående beloppet av sin skuld till riksgäldskontoret, och samtliga av bolaget utgivna obligationslån äro jämväl numera infriade.

Riksgäldskontorets inom linjen förda tillgångar uppgingo vid 1923 års början till	kr. 286,610,617: 66
Dessa tillgångar hava under förra halvåret 1923 minskats med	» 7,693,743: 22
och utgjorde alltså den 30 juni samma år	år kr. 278,916,874: 44.

Ifrågavarande tillgångar redovisas i huvudboken under följande rubriker:

a) *Grundfonder och garantiförbindelser.* Dessa uppgingo den 1 januari 1923 till 140,400,000 kr. och hava under årets förra hälft minskats med 10,000,000 kr., motsvarande riksgäldskontorets fordran för de 5 procent statsobligationer å samma belopp, vilka utgjort garantifond för av Svenska kronkreditaktiebolaget utgivna obligationslån. Den 30 juni 1923 bestodo riksgäldskontorets fordringar för grundfonder och garantiförbindelser av följande särskilda poster: Allmänna hypoteksbankens grundfond å 30,000,000 kr., Konungariket Sveriges stadshypotekskassas grundfond å 50,000,000 kr., Aktiebolaget Kreditkassans av år 1922 garantifond å 50,000,000 kr. samt grundfonder å sammanlagt 400,000 kr. för fyra centralkassor för jordbrukskredit.

b) *Fordringar för lån, utlämnade från allmänna järnvägslånefonden, bibanefonden och allmänna byggnadslånefonden.* Sagda fordringar hava under förra halvåret 1923 ökats med omkring 5,063,000 kr. De utgjorde nämligen den 1 januari 1923 74,561,778 kr. 75 öre och den 30 juni samma år 79,624,376 kr. 65 öre.

c) *Fordringar för lån till Ostkustbanans aktiebolag.* Under åren 1921 och 1922 samt förra halvåret 1923 hava i avräkning å de båda äldre lån, som av riksdagen beviljats för anläggning av Ostkustbanan, utbetalats sammanlagt 5,463,000 kr. Med tillägg av upplupna räntor utgjorde riksgäldskontorets fordran hos bolaget den 30 juni 1923 5,696,725 kr. 42 öre.

d) *Fordringar för utbetalningar å anslag, som anvisats att utgå av tillfälliga lånemedel.* Dessa utgjorde den 1 januari 1923 68,195,772 kr. 37 öre och den 30 juni samma år 63,195,772 kr. 37 öre. Minskningen utgör sålunda 5,000,000 kr., vilket belopp av järnvägsstyrelsen återbetalts å tidigare erhållna försträckningar.

Allmänna järnvägslånefonden.

Till låneunderstöd för enskilda järnvägsanläggningar har 1916 års riksdag anvisat ett anslag av 7,500,000 kr. att utgå under fem år från och med år 1917 med 1,500,000 kr. årligen.

Jämlikt senare riksdagens beslut hava de avsättningar till ifrågavarande fond, som på grund av 1916 års riksdags beslut bort äga rum under perioden 1917—1921, i stället verkstälts under budgetåren 1917—1919, 1921, $\frac{1}{1}$ — $\frac{30}{6}$ 1923 samt $\frac{1}{7}$ 1923— $\frac{30}{6}$ 1924. Däremot finnes något anslag för fonden ej uppfört i 1920 och 1922 års riksstater.

Av ifrågavarande anslag har Kungl. Maj:t hittills beviljat nedannämnda låneunderstöd:

till Östra Blekinge järnvägsaktiebolag, för anläggning av järnväg från Gullabo till Torsås	kr. 248,500:—
» Borås—Ulricehamns järnvägsaktiebolag, för d:o d:o från Gånghester—Ulricehamn	» 1,165,000:—
» Borås—Ulricehamns järnvägsaktiebolag, till täckande av kostnaden för järnvägsanläggningen Gånghester—Ulricehamn	» 150,000:—
» Sydvästra Gottlands järnvägsaktiebolag, för anläggning av järnväg från Klintehamn till Haxarve	» 360,000:—
» Östra Värends järnvägsaktiebolag, för d:o d:o från Brittatorp över Sävsjöström till Älghult	» 780,000:—
» Östra Värends järnvägsaktiebolag, till täckande av kostnaderna för nämnda järnvägsanläggning	» 310,000:—
» Ruda—Älghults järnvägsaktiebolag, för anläggning av järnväg från Älghult till Ruda	» 1,525,000:—
» Vimmerby—Ydre järnvägsaktiebolag, för d:o d:o från Vimmerby till Hällefors	» 825,000:—
» Dal—Västra Värmlands järnvägsaktiebolag, för d:o d:o från Mellerud till Billingsfors	» 2,100,000:—
	<hr/>
	Summa kr. 7,463,500:—

I avräkning å de beviljade lånebeloppen har riksgäldskontoret intill 1923 års slut verkställt följande utbetalningar:

till Östra Blekinge järnvägsaktiebolag	kr. 248,500:—
» Borås—Ulricehamns järnvägsaktiebolag	» 1,165,000:—
» D:o d:o d:o	» 150,000:—
» Sydvästra Gotlands järnvägsaktiebolag	» 240,000:—
» Östra Värends järnvägsaktiebolag	» 780,000:—
» D:o d:o d:o	» 310,000:—
» Ruda—Älghults järnvägsaktiebolag	» 1,525,000:—
» Vimmerby—Ydre järnvägsaktiebolag	» 550,000:—
» Dal—Västra Värmlands järnvägsaktiebolag	» 1,008,900:—
	<hr/>
	Summa kr. 5,977,400:—

Vidare har 1923 års riksdag till låneunderstöd för enskilda järnvägar beviljat och ställt till Kungl. Maj:ts förfogande ett anslag av 5,000,000 kr. att utgå under budgetåren 1924—1929 med 1,000,000 kr. för varje budgetår. Något lån från detta anslag har hittills ej beviljats av Kungl. Maj:t.

Statsverkets fordringar för de lån, som från ifrågavarande fond utlämnats till anläggning av enskilda järnvägar, uppgingo vid
 1923 års början till kr. 69,791,846: 50
 och den 30 juni samma år till » 72,119,023: 92
 samt hava alltså under senaste budgetperiod ökats med kr. 2,327,177: 42.

Under år 1923 hava två låntagare, nämligen Karlskrona—Växjö och Nordmark—Klarälvens järnvägsaktiebolag slutbetalat de lån, som de åtnjutit från allmänna järnvägslånefonden.

I likhet med vad fallet varit under närmast föregående år, har även under förra halvåret 1923 ett stort antal av de järnvägsbolag, vilka erhållit lån från fonden, icke kunnat fullgöra stadgad ränte- och kapitalinbetalning å sin skuld till riksgäldskontoret. Den 30 juni 1923 uppgingo statsverkets utestående förfallna fordringar å de från fonden utlämnade lånen till 10,450,062 kr. 8 öre mot 10,252,120 kr. 85 öre vid årets början, utvisande dessa summor sålunda en ökning av 197,941 kr. 23 öre.

I detta sammanhang vilja fullmäktige meddela, att fullmäktige under de två sistförflutna åren under hand anmodat de järnvägsbolag, som ej behörigen fullgöra sin betalningsskyldighet för erhållna statslån, att direkt till riksgäldskontoret insända styrelse- och revisionsberättelser, så snart desamma föreläge. Denna anordning, som möjliggör en mera ingående granskning än förut av bolagens ekonomiska ställning, har visat sig vara till fördel för riksgäldskontorets övervakande av bolagens verksamhet. Därjämte hava fullmäktige under de senaste åren låtit genom en representant för riksgäldskontoret med biträde av i järnvägsekonomiska frågor sakkunnig person på platsen verkställa en grundlig undersökning av vissa järnvägsbolags förvaltning.

Nedanstående tabell anger i detalj de förändringar, vart och ett av ifrågavarande järnvägsbolags förfallna skuld undergått under budgetperioden 1 januari—30 juni 1923:

Låntagare	De utlämnade lånens kapitalbelopp	Inbetalningar under första halvåret 1923	Förfallen skuld	
			vid 1923 års början	den 30/11 1923
Södra Ölands järnvägsaktiebolag	950,500 —	— —	622,952 ⁶⁵	682,969 ⁵⁷
Norra Södermanlands »	2,865,515 ⁰²	162,819 ²²	159,773 ³⁷	— —
Hultsfred—Västervik—Åtvidaberg—Bersbo järnvägsaktiebolag	3,615,000 —	— —	3,069,815 ⁷⁷	3,136,693 ⁷³
Markaryd—Veinge »	561,000 —	— —	436,104 ⁵⁶	446,860 ⁶⁶
Landskrona—Kjävlinge—Sjöbo »	1,192,000 —	— —	1,269,427 ⁵⁰	1,292,670 ⁷⁵
Uddevalla—Lelångens »	1,247,000 —	— —	401,485 ⁸¹	410,570 ¹³
Klintehamn—Roma »	213,250 —	— —	240,896 ²⁹	256,198 ¹⁹
Borgholm—Böda »	419,000 —	— —	355,008 ⁰³	383,094 ⁷⁰
Skövde—Åxvalls »	363,500 —	— —	462,500 ²⁷	470,629 ¹⁸
Mjölby—Hästholmens nya »	799,600 —	— —	444,655 ⁶⁶	494,551 ³⁰
Väderstad—Skäninge—Bränninge järnvägsaktiebolag	788,500 —	— —	308,813 ⁴¹	355,268 ⁷²
Varberg—Ärans »	1,250,000 —	— —	817,896 ⁰¹	834,339 ⁵⁶
Lidköping—Källands »	367,500 —	— —	280,081 ¹¹	285,547 ⁶⁷
Trollhättan—Nossebro »	555,000 —	— —	154,607 ⁹⁹	158,070 ³⁷
Slite—Roma »	339,000 —	— —	500,891 ⁰⁴	509,325 ⁶⁷
Ruda—Finsjö—Oskarshamns »	483,300 —	— —	373,386 ²¹	381,615 ⁰⁷
Uppsala—Enköpings »	1,034,800 —	23,000 —	138,328 ³²	170,912 ¹⁴
Östra Blekinge »	894,000 —	20,000 —	41,425 ⁶²	22,251 ⁵⁰
Falkenbergs »	505,000 —	— —	26,039 ⁰⁶	52,078 ¹²
Sävsjöström—Nässjö »	2,581,500 —	60,064 ⁰²	132,283 ⁹⁵	74,921 ⁰²
AB. Vellanda järnvägar »	300,000 —	— —	15,747 ⁹²	31,495 ⁸³
			10,252,120 ⁵⁵	10,450,062 ⁰⁸

Lån till Ostkustbanans aktiebolag.

1920 års riksdag har såsom lån till Ostkustbanans aktiebolag anvisat ett anslag av 3,000,000 kr. att användas till anläggning av bandelen Sundsvall—Härnösand.

Det beviljade lånebeloppet utbetalades till bolaget i 8 poster under tiden juli 1921—mars 1923.

Vidare hava 1922 och 1923 års riksdagar beviljat bolaget två särskilda lån å resp. 3,000,000 och 5,000,000 kr. för anläggning av järnväg från Gävle till Härnösand.

Bolaget har under tiden november 1922—juli 1923 i 4 poster utbetallat det förra av dessa lån. I avräkning å det senare lånet har bolaget i augusti och oktober 1923 lyftat sammanlagt 2,523,000 kr.

Någon skyldighet för bolaget att å de lyftade lånebeloppen erlagga ränta eller att därå verkställa återbetalning har ännu icke inträtt.

Bibanefonden.

1911 års riksdag har beslutat att för att underlätta *åstadkommandet av bibanor* inom västra delarna av Värmlands, Kopparbergs och Jämtlands län samt delar av Bohuslän och Dalsland skall bildas en lånefond av 5,000,000 kr. att avsättas under fem år från och med år 1912 med 1,000,000

kr. årligen, dock så att belopp, som ej blivit till utgående under ett av dessa år anvisat, må för ett efterföljande år av samma femårsperiod disponeras, med rätt för Kungl. Maj:t att från denna fond anvisa statslån till understödjande av nya, ännu ej påbörjade enskilda järnvägsanläggningar, om vilka här är fråga.

Enligt särskilda av senare riksdagar fattade beslut skall ifrågavarande fond ökas till 24,000,000 kr. samt de för densamma anvisade medlen fördelas på åren 1912—1915, 1917—1919, 1921 samt $\frac{1}{7}$ 1923— $\frac{30}{6}$ 1927, varjämte riksdagen medgivit, att Kungl. Maj:t må under tiden till och med år 1925 förfoga över samtliga av riksdagen för avsättning till fonden anvisade medel.

Från denna fond — den s. k. bibanefonden — hava nedanstående låneunderstöd av Kungl. Maj:t anvisats:

till Dal—Västra Värmlands järnvägsaktiebolag, för anläggning av järnväg från Billingsfors till Arvika med bibana	kr. 5,622,000: —
» Dal—Västra Värmlands järnvägsaktiebolag, för fullbordande av nämnda järnväg med bibana	» 3,014,400: —
» Åmål—Årjängs järnvägsaktiebolag, för anläggning av järnväg från Åmål till Årjäng	» 3,273,750: —
» Åmål—Årjängs järnvägsaktiebolag, för fullbordande av nämnda järnväg	» 2,326,250: —
» Limedsforsen—Särna järnvägsaktiebolag, för anläggning av järnväg från Limedsforsen till Särna	» 5,140,000: —
	<hr/> Summa kr. 19,376,400: —.

I avräkning å förenämnda fem lån hade riksgäldskontoret vid 1923 års slut utbetalat följande belopp:

till Dal—Västra Värmlands järnvägsaktiebolag, å det äldre lånet	kr. 3,000,000: —
» Åmål—Årjängs järnvägsaktiebolag, å det äldre lånet	» 2,182,500: —
» Limedsforsen—Särna järnvägsaktiebolag	» 1,395,000: —
	<hr/> Summa kr. ¹ 6,577,500: —.

Dal—Västra Värmlands järnvägsaktiebolag har hittills på stadgade tider inbetalat de räntor, som förfallit å bolagets skuld till riksgäldskontoret. Hos Åmål—Årjängs järnvägsaktiebolag hade riksgäldskontoret däremot den 30 juni 1923 en förfallen ogulden fordran av 30,462 kr. 96 öre, utgörande upplupna räntor å bolagets äldre lån. Limedsforsen—Särna järnvägsaktiebolag har hittills icke haft någon skyldighet att inbetala ränta å sitt statslån.

Statsverkets fordringar för lån, utlämnade från bibanefonden, utgjorde vid 1923 års början	kr. 3,658,243: 13
och den 30 juni samma år	» 6,446,131: 79
samt hava alltså under halvåret ökats med	kr. 2,787,888: 66

¹ Därav utbetalades under senare halvåret 1923 695,000 kr.

Det torde böra erinras, att en tredjedel av kapitalskulden för ifrågavarande lån löper utan ränta och att låntagarnas skyldighet att återbetala nämnda andel inträder först sedan sextio år förflutit från det första utbetalningen å resp. lån ägde rum.

Allmänna byggnadslånefonden.

Fordringarna för de lån, som från riksgäldskontoret utlämnats för kanal-
anläggningar, vissa byggnadsföretag och tomtreglering inom ett antal
städer (allmänna byggnadslånefonden), utgjorde vid 1923

års början kr. 1,111,689: 12

Vid budgetperiodens slut den 30 juni samma år upp-
gingo dessa fordringar till » 1,059,220: 94

och hava sålunda minskats med kr. 52,468: 18.

De ränte- och amorteringsbelopp, som under år 1923 förfallit till betal-
ning å ifrågavarande lån, hava inbetalts av samtliga låntagare med undan-
tag av Kinda kanals aktiebolag. Nämnda bolag har emellertid under år
1923 i två poster inbetalat sammanlagt 21,525 kr. 90 öre, som avräknats
å den förfallna ränteskulden för bolagets statslån. Hela skulden för lånet,
som vid nämnda års början utgjorde 493,401 kr. 92 öre, hade vid årets
slut nedgått till 481,638 kr. 97 öre.

Å de båda lånen till Linköpings domkyrka har i juni 1923 jämlikt med-
givande av riksdagen avskrivits oguldna räntor för 16 år, sammanlagt
uppgående till 26,472 kr. 79 öre. De annuiteter å lånen, som förfallit
under år 1923, hava av domkyrkostyrelsen erlagts på därför bestämda tider.

Av statskontoret till förvaltning överlämnade kassabehållningar.

Såsom fullmäktige meddelat i sin berättelse till 1923 års riksdag, ut-
gjorde de i riksgäldskontoret innestående kassabehållningar, som av stats-
kontoret överlämnats till förvaltning, vid samma års

början kr. 230,000,000: —

Sedermera har statskontoret i december 1923 för för-
valtning överlämnat ytterligare » 150,000,000: —

Summa kr. 380,000,000: —.

Å andra sidan har riksgäldskontoret av dessa medel till statskontoret
återbetalat:

i januari 1923 kr. 40,000,000: —

i februari » » 40,000,000: —

i april » » 20,000,000: —

i juni	1923	kr.	20,000,000:—
i juli	»	»	20,000,000:—
i augusti	»	»	20,000,000:—
i november	»	»	15,000,000:—
				Summa kr. 175,000,000:—.

Vid 1923 års slut uppgick alltså statskontorets fordran hos riksgäldskontoret för till förvaltning överlämnade kassabehållningar till 205,000,000 kr.

Kassaförstärkning till statskontoret.

Någon sådan har ej förekommit under den tid, denna berättelse omfattar.

Riksdags- och revisionskostnader m. m.

Kostnaderna för 1923 års riksdag ävensom kostnaderna för riksdagens hus och för 1922 års statsrevision hava under förra halvåret 1923 uppgått till följande belopp:

Första kammarens ledamöter:				
Arvoden	kr.	633,200:—	
Resekostnadsersättningar	»	36,408: 91	kr. 669,608: 91
Andra kammarens ledamöter:				
Arvoden	kr.	1,018,500:—	
Resekostnadsersättningar	»	73,436: 54	» 1,091,936: 54
Arvoden till riksdagens kansli- och vaktbetjäning	»	534,075: 98	
Tryckpapper, trycknings- och häftningskostnader för riksdagen	»	300,632: 37	
Kostnader för riksdagsrestauranten	»	8,799: 82	
Diverse utgifter för riksdagen	»	77,165: 70	
Kostnader för riksdagens hus	»	50,364: 47	
Kostnader för 1922 års statsrevision	»	1,119:—	
				Summa kr. 2,733,702: 79.

Riksgäldskontorets kassa.

Under förra halvåret 1923 hava i riksgäldskontorets kassa inlösts obligationer och räntekuponger samt likviderats statskuldboksräntor och utfallna vinster å 1918 och 1921 års premieobligationslån till ett belopp av sammanlagt kr. 25,892,303: 22. Motsvarande belopp utgjorde under närmast föregående fem kalenderår:

1918	kr.	39,105,305: 48
1919	»	43,254,071: 38
1920	»	45,171,020: 12

1921	kr. 48,362,077: 15
1922	» 55,187,367: 86.

Totalbeloppet av under förra halvåret 1923 förfallna obligationer och räntor å riksgäldskontorets fonderade lån samt vinster å premieobligationslånen uppgå till kr. 37,891,790: 76.

Byggnadsfonden för riksdags- och riksbankshus.

Denna fond hade vid 1923 års början tillgångar till bokfört värde av kr. 267,155: 32

Fondens inkomster under förra halvåret 1923 hava utgjort upplupna räntor å ... » 3,500: —

I följd härav uppgick fondens behållning den 30 juni 1923 till kr. 270,655: 32

Denna behållning redovisas sålunda:

Stockholms inteckningsgarantiaktiebolags $3\frac{1}{3}$ procent obligationer av år 1889 å nom. 200,000 kr., bokförda till kr. 191,000: —
 jämte därå upplupen icke förfallen ränta » 1,730: 56
 inestående i riksgäldskontoret » 77,924: 76

Summa kr. 270,655: 32.

Utbetalningar å av riksdagen anvisade anslag av lånemedel.

Å de anslag, som av riksdagen anvisats å riksstater och tilläggsstater för tiden t. o. m. år 1922 att utgå av lånemedel, inestod vid samma års slut i riksgäldskontoret ett belopp av kr. 169,030,000: 02¹

Härjämte har riksdagen till utgående från riksgäldskontoret anvisat särskilda anslag:

på riksstaten för förra halvåret 1923 » 35,443,100: —

på riksstaten för budgetåret 1923—1924 » 94,201,500: —.

varjämte till allmänna järnvägslånefonden överförts anslaget å riksstaten för första halvåret 1923 å » 750,000: —²

Summa kr. 299,424,600: 02.

Av nämnda anslag har riksgäldskontoret under år 1923 utbetalat sammanlagt 117,438,318 kr. 90 öre. De vid årets slut i riksgäldskontoret inestående anslagsbeloppen uppgingo alltså (inberäknat jämväl järnvägslånefondernas behållningar) till 181,986,281 kr. 12 öre. Följande tabell utvisar närmare de verkställda utbetalningarnas fördelning på de särskilda anslag, vilka anvisats att utgå från riksgäldskontoret.

¹ Ett diagram, utvisande summan av lånemedel, som anvisats av riksdagen och utbetalats av riksgäldskontoret åren 1912—1922, finnes infört i riksgäldskontorets årsbok för år 1922, sid. 35.

² Beloppet ingår i ovan intagna summa kr. 35,443,100: —, men måste av bokföringstekniska skäl även här upptagas särskilt.

Utbetalningar å anslag av lånemedel.

	1	2	3	4
	Innestående den 1 jan. 1923	Utbetalt under förra halvåret 1923	Innestående den 30 juni 1923	Utbetalt under senare halvåret 1923
I. Anslag anvisade på riksstater och tilläggsstater för tiden t. o. m. år 1922.				
<i>Postverket.</i>				
Nybyggnad i Stockholm (R. 1918)	200,000	—	200,000	—
Nybyggnad i Gällivare (T. 1918)	105,000	—	105,000	—
Ombyggnad av centralposthuset i Stockholm (R. 1920, 1921, 1922)	512,000	—	512,000	—
Centralposthus i Göteborg (R. 1921).....	1,450,000	1,000,000	450,000	450,000
Inköp av fastigheter (R. 1921, 1922).....	289,475	115,000	174,475	—
Posthus i Krylbo (T. 1920, R. 1921).....	214,000	—	214,000	—
Posthusbyggnad och bostadshus i Gällivare (R. 1921)	168,000	—	168,000	—
Posthus i Finspång (T. 1920).....	5,430 70	—	5,430 70	—
Tillbyggnad av postverkets fastighet i Västervik (R. 1922)	95,000	—	95,000	—
Tomt i Hallsberg	25,000	—	25,000	—
<i>Telegrafverket.</i>				
Arbetsbostäder i Nynäshamn (T. 1920)	200,000	200,000	—	—
Bostadshus för ogifta arbetare i Nynäshamn (T. 1920)	200,000	200,000	—	—
Stationsbyggnad i Vilhelmina (T. 1920, R. 1921).....	182,000	182,000	—	—
Stationsbyggnad i Sveg (R. 1921, 1922)	250,000	—	250,000	—
Stationsbyggnad i Motala (R. 1921, 1922)	460,000	—	460,000	300,000
Tillbyggnad av stationshuset i Söderhamn (R. 1921, 1922)	170,000	—	170,000	—
Inköp av fastigheter i Stockholm: nr 13 i kvarteret Pelarbacken större ...	351,000	—	351,000	101,000
nr 4 i kvarteret Morellträdet (R. 1921)	400,000	—	400,000	150,000
Radiostation för trafik med Nordamerikas Förenta stater (R. 1921)	2,000,000	—	2,000,000	—
Fortsatt utveckling av statens telefon- och telegrafväsende (R. 1921, T. 1921, R. 1922).....	20,000,000	17,000,000	3,000,000	—
Kabel för riksledningar Stockholm—Göteborg (R. 1921).....	4,000,000	4,000,000	—	—
Utvidgning av telegrafbyggnaden i Sundsvall (T. 1921)	160,000	160,000	—	—
Inköp och bebyggande av fastigheter (R. 1922)	239,000	7,990	231,010	202,000
<i>Statens järnvägar.</i>				
Inköp av vattenfall för elektrisk drift å statens järnvägar (R. 1907).....	912 05	—	912 05	—
Nya byggnader och anläggningar (R. 1915, 1918)	141,600	—	141,600	50,000
Dubbelspår Göteborg—Alingsås (R. 1917)	300,000	—	300,000	—

	1	2	3	4
Täckande av brist å vissa till nya byggnader och anläggningar beviljade anslag (R. 1918)	15,600	—	15,600	—
Förändringar vid centralstationen i Stockholm m. m. (R. 1918)	113,000	—	113,000	113,000
Nya stationer och mötesplatser (R. 1919, T. 1920, R. 1921)	482,000	—	482,000	185,000
Anläggningar vid kol- och vattenstationer (R. o. T. 1919, R. o. T. 1921, R. 1922)	758,000	—	758,000	137,800
Ny lokomotivstation vid Järna (R. 1919)	201,400	—	201,400	—
Statsbanan Dagarn - Hultebo (R. 1919)	52,000	—	52,000	—
Ombyggnad av bangården i Sundsvall (R. 1920)	100,000	—	100,000	50,000
Dubbelspår Norrköping - Mjölby (R. 1920)	410,000	—	410,000	125,000
Tillbyggnad av och diverse anläggningar vid vissa lokomotivstationer (R. 1920)	94,500	—	94,500	—
Husbyggnader (R. o. T. 1920, R. 1921, R. 1922)	1,696,300	—	1,696,300	73,800
Konjunkturtillägg till vissa före år 1918 beviljade anslag till nya byggnader och anläggningar (R. 1920, T. 1920)	98,200	—	98,200	25,000
Nya inventarier (R. 1920, 1921, 1922)	4,500,000	—	4,500,000	145,000
Ombyggnad av Varbergs bangård (T. 1920)	550,000	—	550,000	300,000
Huvudrangerbangård vid Hallsberg m. m. (R. 1921, 1922)	1,095,000	375,000	720,000	200,000
Ombyggnad av bangården vid Storvik (R. 1921)	100,000	—	100,000	—
Spåranordningar i anslutning till förefinliga spårssystem (R. 1921)	534,817 ⁶⁴	—	534,817 ⁶⁴	—
Dubbelspår Örebro - Hallsberg - Laxå (R. 1921, 1922)	1,280,000	80,000	1,200,000	1,200,000
Dubbelspår Tranås - Aneby och Sandsjö - Sävsjö (R. 1921)	1,200,000	530,000	670,000	502,000
Omläggning av linjen Källered - Lindome (R. 1921, 1922)	740,000	—	740,000	100,000
Malmvagnsverkstad vid Notviken (R. 1921)	380,000	—	380,000	—
Innertak i vissa verkstadslokaler vid huvudverkstäderna i Örebro och Bollnäs (R. 1921)	345,000	—	345,000	—
Ny lokomotivstation vid Örebro (R. 1921)	385,000	—	385,000	50,000
Ny lokomotivstation vid Charlottenberg (R. 1921, 1922)	495,000	—	495,000	—
Anordningar för förbättrad driftsekonomi vid vissa lokomotivstationer (R. 1921, 1922)	150,000	—	150,000	—
Skenfria vägkorsningar (R. 1921, 1922)	500,000	—	500,000	—
Telegraf och sektionstelefonledningar m. m. (R. 1921)	396,000	—	396,000	—
Elektriska belysningsanläggningar (R. 1921, 1922)	450,000	—	450,000	100,000
Växel- och signalsäkerhetsanläggningar (R. 1921, 1922)	1,600,000	—	1,600,000	300,000
Elektrifiering av linjen Kiruna - Svartön (R. 1921)	5,100,000	—	5,100,000	1,000,000
Elektrifiering av linjen Stockholm - Göteborg (R. 1921)	23,000,000	—	23,000,000	1,200,000
Kompletteringsarbeten å bandelen Orsa - Sveg (R. 1921)	230,000	—	230,000	50,000
Dispositionsanslag för oförutsedda och mindre arbeten (R. 1921, 1922)	2,426,000	200,000	2,226,000	329,400
Statsbanan Umeå - Holmsund (R. 1921)	280,000	—	280,000	—
Markförvärv (R. 1921, 1922)	1,100,000	—	1,100,000	150,000

	1	2	3	4
Rullande materiel, (R. o. T. 1921, R. 1922)	12,600,000	130,000	12,470,000	1,305,000
Broförbindelse öfver Dalälven vid Mora (T. 1921)	75,000	—	75,000	—
Statsbanan Sveg—Brunflo. (R. 1921, 1922)	1,766,000	—	1,766,000	—
Ombyggnad av Malmö statsbangård (R. 1922)	550,000	—	550,000	550,000
Speciella anläggningar å bangårdar (R. 1922)	29,000	—	29,000	29,000
Dubbelspår Aneby—Sandsjö (R. 1922)...	1,700,000	300,000	1,400,000	160,000
Särskilt godstågsspår mellan Malmö rangelbangård och Arlöv (R. 1922)	225,000	—	225,000	190,000
Ordnandet av brandväsendet vid statens järnvägar (R. 1922)	60,000	—	60,000	—
Inlandsbanan mellan Volgsjön och Gällivare (R. 1922)	1,570,000	925,000	645,000	645,000
Statsbanan Forsmo—Hoting, (R. 1922) ..	1,338,000	1,070,000	268,000	268,000
Statsbanan Hällnäs—Stensele (R. 1922)	325,000	325,000	—	—
Genomgående tryckluftsbroms beträffande statens järnvägars rullande materiel (R. 1922)	1,755,000	575,000	1,180,000	1,180,000
<i>Statens vattenfallsverk.</i>				
Reglering och upprensning av Motala ström mellan sjöarna Roxen och Glan (R. 1921)	100,000	—	100,000	—
Inköp av vattenfall och fastigheter samt utförande av nyanläggningar (R. 1921, 1922)	1,188,414 ⁹⁸	475,000	713,414 ⁹⁸	25,937 ⁷⁵
Första utbyggnaden av kraftstationen vid Lilla Edet (R. 1922)	1,500,000	—	1,500,000	—
Första utbyggnaden av kraftstationen vid Motala (R. 1922)	1,000,000	—	1,000,000	1,000,000
<i>Gemensamma anslag för postverket, telegrafverket samt statens järnvägar och vattenfallsverk.</i>				
Bostadshus för tjänstemän vid postverket, telegrafverket samt statens järnvägar och vattenfallsverk (R. 1921)	8,663,449 ⁶⁵	2,311,121 ⁵⁰	6,352,328 ¹⁵	1,128,469 ⁶⁵
Arbeten vid telegrafverket samt statens järnvägar och vattenfallsverk för bekämpande av arbetslösheten (T. 1921, T. 1922)	8,115,000	4,035,000	4,110,000	3,424,000
<i>Statens utlåningsfonder.</i>				
Lånefonden för bekämpande av arbetslösheten bland stenarbetarna (R. 1917)	900,000	—	900,000	—
Tätkdiktningsslånefonden (R. 1918, T. 1918, T. 1921, T. 1922)	2,140,000	—	2,140,000	—
Torvindustrilånefonden (R. 1919)	2,800,000	—	2,800,000	—
Norrländska andelsmejerifonden (R. 1919, 1920)	250,000	—	250,000	—
Norrbottens nybyggeslånefond (T. 1919, R. 1921)	250,000	—	250,000	—
Allmänna nyodlingsfonden (R. 1920) ..	100,000	—	100,000	—
Gödselvärdsslånefonden (R. 1920)	900,000	500,000	400,000	—
Lånefonden för mindre linberedningsanstalter, (R. 1920)	150,000	—	150,000	—

	1	2	3	4
Kolonisternas kreaturslånefond (T. 1920, R. 1921)	100,000	—	100,000	—
Valtekräftslånefonden (R. 1921, 1922)...	3,300,000	—	3,300,000	1,000,000
Jordförmedlingsfonden (R. 1921)	500,000	—	500,000	—
Kraftledningslånefonden (R. 1922).....	2,500,000	500,000	2,000,000	—
<i>Låneunderstöd.</i>				
Lån till hushållningssällskapen för anskaffande och tillhandahållande av förädlade utsäden (T. 1918)	2,970,000	—	2,970,000	¹ 2,970,000
Lån till svenska diakonissällskapet för uppförande å Viebäck av ett fjärde skyddshem för minderåriga kvinnliga förbrytare (T. 1919)	26,000	—	26,000	—
Lån till Svenska lufttrafikaktiebolaget för anordnande av en luftskeppsstation i Stockholm (R. 1921)	1,750,000	—	1,750,000	—
Lån till Ostkustbanans aktiebolag (R. 1921, T. 1922)	2,659,000	2,122,000	537,000	537,000
<i>Varukredit.</i>				
Varukredit åt vissa nödlidande länder (T. 1921)	8,000,000	—	8,000,000	2,000,000
Summa kr.	154,861,100 ⁰²	37,318,111 ⁵⁰	117,542,988 ⁵²	24,001,407 ⁴⁰
II. Anslag, anvisade på riksstaten för förra halvåret 1923.				
<i>Postverket.</i>				
Inventarier	400,000	400,000	—	—
<i>Telegrafverket.</i>				
Ökning av telegrafverkets rörelsekapital	15,000,000	15,000,000	² —	—
<i>Statens järnvägar.</i>				
Inlandsbanan mellan Volgsjön och Gällivare	1,500,000	—	1,500,000	520,000
Statsbanan Forsmo—Hoting	1,200,000	—	1,200,000	562,000
Statsbanan Hällnäs—Stensele ...	1,000,000	275,000	725,000	725,000
Genomgående tryckluftsbroms beträffande statens järnvägars rullande materiel...	1,343,100	—	1,343,100	775,000
<i>Statens vattenfallsverk.</i>				
Profilreglering av Göta älv mellan Trollhättan och Vargön	400,000	—	400,000	400,000
Förberedande åtgärder för Vänerens reglering	200,000	—	200,000	200,000
Fortsatt underhåll av anläggningar och byggnader m. m. vid Harsprånget ...	50,000	—	50,000	50,000
Reglering av Suorvasjöarna	1,000,000	—	1,000,000	1,000,000
Distributionsanläggningar för statens kraftverk	2,000,000	2,000,000	—	—
Inventarier	100,000	—	100,000	100,000

¹ Överfört till inkomstiteln: R. 1923—24 D. II. 3 »I anspråk tagna kapitaltillgångar, uppkomna av lånemedel» (återbetalning av tillfälliga lånemedel). ² Anslaget, som hade förslagsanslagsbeteckning, har icke tagits i anspråk utan tillförts inkomstiteln »Lånemedel».

	1	2	3	4
<i>Statens utlåningsfonder.</i>				
Allmänna järnvägslånefonden	750,000	750,000	¹ —	—
Odlingslånefonden	500,000	500,000	—	—
Egnahemslånefonden	10,000,000	—	10,000,000	5,000,000
Summa kr.	35 443,100	18 925,000	16 518,100	9 332 000
III. Fonder och diverse medel.				
Å anslagen till <i>allmänna järnvägslånefonden</i> , återstoden (inkl. anslag i riksstaten för förra halvåret 1923 å kr. 750,000)	3,701,400	2,776,300	925,100	152,500
Å anslagen till <i>bibanefonden</i> , återstoden	11,217,500	2,700,000	8,517,500	695,000
Summa kr.	14,918,900	5,476,300	9,442,600	847,500
Summa lånemedel kr.	205 223.100	61 719.411	50 143 503.688	52 34.180 907
IV. Anslag anvisade å 1923—1924 års riksstat.				
<i>Statens järnvägar.</i>				
Omläggning av västra stambanans ingångslinje öfver Hammarhyleden samt förbättrade anordningar vid Stockholms centralstation m. m.	—	—	—	500,000
Statsbanan Hällnäs—Stensele	—	—	—	300,000
<i>Statens aktier.</i>				
Aktieföckning i ett för övertagande av A.-B. Svenska lantmännens banks rörelse bildat aktiebolag	—	—	—	14,875,000
<i>Statens utlåningsfonder.</i>				
Fonden för räntefria studielån	—	—	—	300,000
Odlingslånefonden	—	—	—	2,000,000
<i>Låneunderstöd.</i>				
Lån till Ostkustbanans A.-B.	—	—	—	2,523,000
Räntefritt lån till Växjö domkyrka	—	—	—	20,000
Lån till Svenska mosskulturföreningen...	—	—	—	20,000
Lån till Svenska stenkolsaktiebolaget Spetsbergen	—	—	—	1,000,000
Summa kr.	—	—	—	21,538,000
Summa utbetalt under senare halvåret 1923 kr.	—	—	—	55.718 907

¹ Överfört till III. Fonder och diverse medel; allmänna järnvägslånefonden.

Återlevereringar å av riksdagen anvisade anslag av lånemedel.

Under år 1923 hava till riksgäldskontoret återlevererats nedannämnda belopp, vilka tidigare utbetalats av lånemedel, nämligen:

av *statens järnvägar* å anslag, anvisade från och med år 1912 till ökat förlag kr. 6,000,000: —

av *statens vattenfallsverk*:

å 1920 års reservationsanslag till uppförande av bostadshus för tjänstemän vid kommunikationsverken » 314,000: —

samt å äldre anslag till inventarier och rörelsekapital för statens vattenfallsverk » 2,900,000: —

Summa kr. 9,214,000: —.

Då de återlevererade beloppen icke vidare erfordras för de ändamål, för vilka de anvisats, hava samma belopp icke tillgodoförts resp. anslag utan bokförts såsom kapitalinkomster samt avräknats å riksgäldskontorets lånerätt.

Riksgäldskontorets upplåning m. m.**Upplåning mot obligationer.**

I sin berättelse till nästföregående riksdag meddelade fullmäktige, att av 1918 års 5 procent statslån vid utgången av år 1922 emitterats ett belopp av sammanlagt 94,996,200 kr. Under år 1923 hava ytterligare nom. 14,000 kr. obligationer av lånet blivit försålda, i följd varav numera inalles 95,010,200 kr. blivit placerade. Sedan fullmäktige fastställt lånets slutsumma till detta belopp, har Kungl. Maj:t på framställning av fullmäktige genom beslut av den 13 april 1923 meddelat sin garanti å den rikets gäld, som uppkommit genom försäljning av förenämnda obligationsbelopp å 95,010,200 kr.

1918 års 5
procent
stat lån.

De kurser, vilka ernåtts vid försäljningen av 1918 års lån, hava i medeltal utgjort 93.276 procent, motsvarande en effektiv ränta av 5.360 procent.

Fullmäktige hava i mars månad 1923 fattat beslut om uppläggande av ett nytt statsräntelån, löpande med $4\frac{1}{2}$ procents ränta och avsett för placering inom landet. Obligationerna för detta lån, vilka äro dagtecknade den 15 mars 1923, äro utställda i svenskt mynt och hava endast svensk text. Räntan å lånet förfaller halvårsvis den 15 mars och den 15 september. Den 15 september 1933 inträder rätt för riksgäldskontoret att helt eller delvis återbetala lånet efter minst tre månader förut verkställd uppsägning. Å innehavarens sida äro däremot de för lånet utfärdade obligationerna ouppsägbara.

1923 års $4\frac{1}{2}$
procent
statslån.

Emissionen av detta lån skedde ej, såsom beträffande de senast inom landet

upptagna statslånen varit fallet, genom överlåtande av större delen av lånet till ett konsortium av inländska banker jämte riksbanken, utan hela lånet utbjöds direkt till allmänheten av riksgäldskontoret och riksbanken. Den 12 mars 1923 framlades ett belopp av 50,000,000 kr. av det nya lånet till teckning, och försäljningspriset bestämdes därvid till 97 procent.

På grund av det efter emissionen inträffade försämrade läget å obligationsmarknaden har ej hela det utbudna lånebeloppet kunnat placeras. Av lånet har emellertid under tiden till 1923 års utgång ett belopp av inalles 28,463,800 kr. blivit försålt. Av valutan för de försålda obligationerna hade vid samma tidpunkt influtit 27,416,002 kr. Försäljningskursen har i medeltal uppgått till 96.672 procent, motsvarande en effektiv ränta av 4.655 procent.

1923 års 5
procent
statslån.

Under nästlidne september månad hava fullmäktige fattat beslut om emitterande av ett nytt inländskt statsräntelån, löpande med 5 procents ränta. Obligationerna för detta lån, vilka äro utställda i svenska kronor och endast hava svensk text, äro daterade den 15 september 1923 samt åtföljas av halvårsvis den 15 mars och den 15 september förfallande räntekuponger. Riksgäldskontoret äger att från och med den 15 september 1933 efter tre månader förut verkställd uppsägning till parikurs återbetala hela lånet eller viss del därav. Däremot äro obligationerna ouppsägbara från innehavarens sida.

Med ett konsortium, bestående av Sveriges riksbank samt Skandinaviska kreditaktiebolaget, Stockholms enskilda bank, Aktiebolaget Svenska handelsbanken och Aktiebolaget Göteborgs bank, hava fullmäktige den 21 september 1923 avslutat kontrakt, varigenom konsortiet till en kurs av 99 procent övertog obligationer av det nya lånet å nom. 42,500,000 kr. Riksgäldskontoret skulle för egen del men gemensamt med konsortiet till försäljning utbjuda obligationer av lånet å 7,500,000 kr., varjämte riksgäldskontoret förbehöll sig rätt att därutöver till statsinstitutioner försälja ytterligare obligationer å intill 10,000,000 kr.

I enlighet med dessa bestämmelser utfärdade riksgäldskontoret och bankkonsortiet den 26 september 1923 inbjudan till teckning av nom. 50,000,000 kr. av ifrågavarande lån. Försäljningspriset bestämdes till pari och likvid för tecknade obligationer skulle erläggas senast den 15 påföljande december.

Det till försäljning utbudna beloppet fulltecknades kort efter det att kungörelse om teckningen offentliggjorts i tidningarna. Sedan jämväl det för statsinstitutioner avsedda beloppet efter hand placerats och försäljningen, efter det s. k. marknadsfrihet inträtt, ytterligare någon tid pågått, utgör beloppet av försålda obligationer inalles 63,845,900 kr.

Försäljningskursen har i medeltal utgjort 99.324 procent och den effektiva räntan å lånet beräknas uppgå till 5.034 procent.

Vid emitterandet av 1918 års premieobligationslån bestämdes, att obligationerna för detta lån skulle förfalla till betalning den 1 december 1923 och då inlösas med ett belopp av 55 kr. för varje obligation. Riksgäldskontoret förbehöll sig dock rätt att med 5 år förlänga obligationernas löpetid; och komme obligationerna i sådant fall att inlösas den 1 december 1928 med 62 kr. 50 öre per st.

*Konvertering
av 1918 års
premieobligationslån.*

Då ställningen på penningemarknaden föreföll gynnsam, beslöt riksgäldskontoret att redan vid första förfallotiden den 1 december 1923 konvertera 1918 års premielån i ett nytt sådant, med för staten fördelaktigare villkor. Innehavarna av 1918 års premieobligationer erbjödos därvid att utbyta dessa mot nya obligationer av 1923 års premielån, för vilket redogörelse här nedan lämnas, varjämte för varje så utbytt obligation lämnades fem kr. kontant.

Vid 1923 års slut hade av 1918 års till 100,000,000 kr. uppgående lan obligationer utbyts till ett belopp av 81,336,100 kr. Obligationer å sammanlagt 15,033,850 kr. hade kontant inlösts. Återstående 3,630,050 kr. voro vid samma tid ännu utelöpande. Konverteringen kan emellertid anses hava givit ett mycket gott resultat.

I sin berättelse till 1923 års riksdag meddelade fullmäktige, att av det år 1921 upplagda premieobligationslånet å nom. 100,000,000 kr. försåls obligationer å 75,247,500 kr. under år 1921 och återstående 24,752,500 kr. under år 1922.

*1921 års
premieobligationslån.*

Den för lånet influtna valutan uppgår till 97,436,028 kr. 61 öre, varav till riksgäldskontoret inbetalats:

under år 1921	kr. 61,216,429: 06
» » 1922	» 32,443,259: 55
» » 1923	» 3,776,340: —
	<hr/>
	Summa kr. 97,436,028: 61

Om lånets nominella belopp 100,000,000 kr. minskas med beloppet av den influtna valutan, återstår en summa av 2,563,971 kr. 39 öre, vilket belopp har utbetalats såsom provisioner. Den effektiva räntan å lånet har, under förutsättning att lånet år 1931 konverteras till ett 5 procent statsräntelån, beräknats utgöra 5.566 procent.

Som ovan nämnts, hade fullmäktige huvudsakligen i och för konvertering av 1918 års premielån beslutat upplägga ett nytt premielån. För att samtidigt kunna börja såväl utbyte som försäljning av obligationer, varigenom redan vid inlösningstiden för förstnämnda lån valuta skulle vara tillgänglig, bestämdes lånets belopp till 120,000,000 kr. För lånet hava utfärdats inalles 2,400,000 obligationer, varje lydande å 50 kr. Å detta lån verkställes två gånger årligen — i mars och september med början i mars 1924 — utlottning av vinster till sammanlagt belopp av

*1923 års
premieobligationslån.*

3,000,000 kr. för varje gång eller 6,000,000 kr. årligen. Utlottningarna försiggå under tiden 1924—1928 samt, om riksgäldskontoret så bestämmer, även under åren 1929—1933. Tre månader efter sista utlottningen lämnas för varje obligation, som ej utfallit med vinst, i utbyte en statsobligation å 50 kr., löpande med 5 procent årlig ränta och från riksgäldskontorets sida uppsägbar till inlösen tidigast 5 år efter nämnda tidpunkt. Riksgäldskontoret äger dock rätt att i stället inlösa obligationerna med ett kontant belopp för varje av 50 kr. Den väsentliga skillnaden mellan detta lån och 1921 års premielån är, att obligationer, varå vinst utfallit, icke utbytas eller inlösas, varigenom staten kommer att göra en betydande kapitalvinst.

Försäljningen av de nya premieobligationerna ävensom ovan omnämnda utbyte av dylika obligationer mot riksgäldskontorets äldre premieobligationer av år 1918 påbörjades den 16 augusti 1923 och har sedermera fortgått utan avbrott. Vid 1923 års slut hade, såsom ovan nämnts, obligationer till sammanlagt belopp av 81,336,100 kr. utlämnats i utbyte emot samma belopp obligationer av 1918 års premielån, varjämte försåls obligationer till belopp av omkring 34,000,000 kr. Lånet kan sålunda praktiskt taget anses placerat. Ifrågavarande försäljning och utbyte har ombesörjts dels av riksgäldskontoret dels ock av samtliga postanstalter och bankkontor i riket, vissa mäklare samt ett antal av riksgäldskontoret för ändamålet antagna enskilda firmor.

Därest 1923 års premielån kommer att vara löpande under 10 år, utfalla under denna tid omkring 250,000 st. obligationer med vinst. Då dessa obligationer ej komma att inlösas, minskas skuldsumman med omkring 12,500,000 kr. eller från 120,000,000 kr. till 107,500,000 kr., motsvarande en årlig räntevinst av omkring 625,000 kr.

Tillfällig upplåning.

Upplåning
mot skatt-
kammar-
växlar.

Riksgäldskontorets skuld för försålda skattkammarväxlar utgjorde, såsom fullmäktige meddelat i sin till nästföregående riksdag avgivna berättelse, den 31 december 1922 45,080,000 kr. Samma skuld uppgick vid slutet av varje kvartal under år 1923 till följande belopp:

den 31 mars 1923	kr. 51,080,000: —
» 30 juni	»	» 42,905,000: —
» 30 sept.	»	» 44,555,000: —
» 31 dec.	»	» 33,345,000: —

Av sistnämnda belopp förfalla 24,235,000 kr. till betalning den 20 mars 1924 och 8,655,000 kr. den 20 juni samma år. Återstående 455,000 kr. utgöres av utelöpande växlar per 20 juni, 20 september och 20 december 1923, vilka ännu ej företetts för inlösen.

Löpetiden för de under år 1923 försålda växlarna har utgjort dels tre,

dels sex månader. Den diskont, köparna fått tillgodoräkna sig, har utgjort 3—3 1/2 procent för de förra samt 3 1/2—4 procent för de senare väx-larna, för helt år räknat.

Försäljningen av ifrågavarande växlar har liksom förut ombesörjts av riksbanken.

Såsom fullmäktige omförmält i föregående berättelser till riksdagen, har statens krigsförsäkringskommission alltsedan år 1917 av sina disponibla behållningar ställt avsevärda belopp till riksgäldskontorets förfogande.

*Upplåning
hos statens
krigsför-
säkringskom-
mission.*

Kommissionens tillgodohavande hos riksgäldskontoret uppgick vid 1923 års början till 7,656,172 kr. 11 öre. Under samma år har kommissionen i tre särskilda poster till riksgäldskontoret överlämnat ytterligare 1,264,597 kr. 75 öre. Av ifrågavarande medel har emellertid, jämlikt beslut av 1923 års riksdag, ett belopp av 7,536,323 kr. disponerats å 1923—1924 års budget för återbetalning av bränslekommissionens skulder till riksgäldskontoret och till domänstyrelsen. I följd härav uppgår krigsförsäkringskommissionens fordran hos riksgäldskontoret för närvarande endast till 1,518,477 kr. 51 öre, vartill kommer ränta för tiden från och med den 1 juli 1923.

Av det lån å 6,000,000 kr. som riksgäldskontoret i februari 1917 mottog från pensionsförsäkringsfonden, inestod den 1 januari 1923 ett belopp av 4,000,000 kr. i riksgäldskontoret. Härav har den 15 december samma år till pensionsstyrelsen återbetalats 2,000,000 kr.

*Upplåning
hos pensions-
styrelsen.*

Ränta å ifrågavarande medel utgår för närvarande efter en räntefot, som med 1/2 procent överstiger högsta gällande depositionsränta, dock högst 5 procent.

Av de medel, vilka jämlikt en mellan folkhushållningskommissionen och fullmäktige i februari 1920 träffad överenskommelse, av kommissionen eller dess avvecklingskommitté överlämnats till riksgäldskontoret för tillfällig förvaltning, inestod vid 1923 års början ett belopp av 1,800,000 kronor.

*Upplåning
hos folkhus-
hållningskom-
missionen.*

Av ifrågavarande medel har enligt 1923 års riksdags beslut ett belopp av 1,400,000 kr. disponerats för 1923—1924 års budget. Sedan folkhushållningskommissionen i september, oktober och november 1923 överlämnat tillsammans 300,000 kr., uppgår kommissionens tillgodohavande för närvarande till 700,000 kr. Ränta å ifrågavarande medel gottgöres från 1923 års början efter en räntefot, som med en halv procent överstiger högsta gällande depositionsränta; för tiden efter den 1 juli samma år är räntefoten dock begränsad till högst fem procent.

Reglementet för statens anstalt för pensionering av folkskollärare m. fl. av den 31 december 1919 innehåller i § 4 följande stadgande:

*Medel mot-
tagna från
statens an-
stalt för
pensionering
av folkskol-
lärare m. fl.*

»I den mån till anstalten inflytande medel icke åtgå till bestridande

av dess utgifter, äger styrelsen att årligen intill det maximibelopp, som av Konungen fastställs, lämna lån till skoldistrikt eller skolområde för uppförande av skolhus. Vad som icke placeras på detta sätt skall överlämnas till riksgäldskontoret som lån mot ränta, som bestämmes av riksgäldsfullmäktige med hänsyn tagen till den effektiva medelräntefoten för under senaste fem år upptagna fasta statslån».

Med anledning av detta stadgande har pensionsanstalten till riksgäldskontoret såsom lån överlämnat:

under år 1920	kr. 9,000,000:—
» » 1921	» 4,500,000:—
» » 1922	» 7,000,000:—
» » 1923	» 3,000,000:—

Summa kr. 23,500,000:—

Räntefoten å lånen har under åren 1920 och 1921 utgjort 5.15 procent, under år 1922 5.4 procent och under år 1923 5.7 procent.

Inberäknat intill den 1 juli 1923 upplupna räntor, vilka fonderats, utgjorde riksgäldskontorets skuld till pensionsanstalten vid 1923 års slut 27,562,615 kr. 32 öre.

I riksgäldskontorets räkenskaper hava de från pensionsanstalten mottagna medlen intill den 30 juni 1923 förts såsom skuld på grund av tillfällig upplåning. Då emellertid ifrågavarande placering måste anses vara av stadigvarande art, hava fullmäktige ansett det vara riktigare, att skulden till anstalten bokföres bland riksgäldskontorets fonderade skulder. I följd härav har anstaltens tillgodohavande, såsom ovan nämnts, vid bokslutet för förra halvåret 1923 överförts från den tillfälliga till den fonderade statsskulden.

Statens vattenfallsverks förnyelsefonder.

Genom brev av den 21 januari 1916 har Kungl. Maj:t förordnat att medel, tillhörande statens vattenfallsverks förnyelsefonder, skola, i den mån vattenfallstyrelsen så prövar lämpligt, överlämnas till riksgäldskontoret för förvaltning efter en räntefot, som skall för varje år bestämmas genom överenskommelse mellan riksgäldskontoret och vattenfallsstyrelsen.

Med anledning av denna föreskrift har vattenfallsstyrelsen av ifrågavarande medel till riksgäldskontoret överlämnat:

under år 1921	kr. 3,500,000:—
» » 1922	» 2,500,000:—
» » 1923	» 1,500,000:—

Summa kr. 7,500,000:—

Å nämnda fonders tillgodohavande gottgör riksgäldskontoret från och med år 1923 ränta med en halv procent över högsta gällande depositionsränta; dock får räntan under innevarande budgetår ej överstiga fem

procent. Den upplupna räntan utbetalas för varje räkenskapsår till vattenfallsstyrelsen.

Kungl. Maj:t har den 20 februari 1920 föreskrivit, bland annat att till äventyrs förefintlig behållning av de medel, som omhänderhafts av statens handelskommission eller av kommitterade för denna kommissions avveckling, skola överlämnas till riksgäldskontoret.

Statens handelskommissionens fond.

De medel, vilka nämnda kommitterade i anledning härav inbetalat till riksgäldskontoret, redovisas i huvudboken under benämningen statens handelskommissions fond. Denna fonds behållning uppgick vid 1923 års början till 229,341 kr. 21 öre och hade vid samma års slut ökats till 258,798 kr. 90 öre. Någon ränta å ifrågavarande medel gottgöres icke.

Riksgäldskontorets fordran hos bränslekommissionen uppgick vid 1923 års början till 5,496,136 kronor 16 öre och hade vid bokslutet den 30 juni samma år genom upplupna räntor ökats till 5,620,494 kronor 83 öre. Sedan innevarande års riksdag på riksstaten för budgetåret 1923—1924 anvisat ett anslag av 7,536,323 kronor till återbetalning av vissa såsom rörelsekapital för statens bränslekommission på 1917 och 1918 års tilläggsstater anvisade anslag, har riksgäldskontoret den 20 sistlidne juli lyftat nämnda belopp samt därav tillgodgjort sig 5,634,546 kronor 7 öre till likviderande av sin fordran per 30 juni 1923 jämte ränta för tiden 1—20 juli 1923. Härigenom har riksgäldskontorets mellanhavande med kommissionen blivit slutligen reglerat. — Återstoden av förenämnda anslag å 7,536,323 kr. har använts för 1923—1924 års budget till gäldande av en bränslekommissionens skuld till domänstyrelsen.

Riksgäldskontorets fordran hos bränslekommissionen.

Utlåning till Aktiebolaget Kreditkassan av år 1922.

På sätt fullmäktige meddelat i sin berättelse till 1923 års riksdag, hava fullmäktige i april månad 1922 till Aktiebolaget Kreditkassan av år 1922 utfärdat förbindelse att vid anfordran tillhandahålla kassan en garantifond, bestående av svenska statens 5 procents obligationer å 50 miljoner kr. Samtidigt därmed beslöto fullmäktige att mot säkerhet av berörda förbindelse åt kassan öppna en kredit i löpande räkning å upp till samma belopp eller 50 miljoner kr.

Kreditkassans skuld å nämnda löpande räkning uppgick vid 1923 års början till 16,924,690 kr. 57 öre och hade vid samma års slut ökats till 49,666,415 kr. 44 öre.

Enligt de för ifrågavarande kredit gällande bestämmelser skall ränta därå erläggas på så sätt, att kreditkassan för varje verksamhetsår till riksgäldskontoret inbetalar hela det överskott, som efter administrationskostnadernas täckande uppkommit å rörelsen under året. För år 1922 uppgick sagda överskott till 69,690 kr. 57 öre, vilket belopp gottgjorts riks-

gäldskontoret genom att kassan debiterats därför i ovan omförmälda löpande räkning. Överskottet för år 1923, utgörande 270,660 kr. 68 öre, har den 5 innevarande januari kontant inbetalts till riksgäldskontoret.

Garanti för det internationella österrikiska lånet.

1923 års riksdag har

dels medgivit, att Kungl. Maj:t må under de förutsättningar, som angivas i statsrådsprotokollet över utrikesdepartementsärenden den 16 februari 1923, förbinda svenska staten att intill det belopp, som erfordras för amortering och förräntning ävensom emitterande och placering av högst 13,000,000 österrikiska guldkronor av kapitalbeloppet av det planerade internationella lånet för Österrikes finansiella återuppbyggande, deltaga i garantien av sagda lån;

dels ock bemyndigat riksgäldskontoret att tillhandahålla statsobligationer eller kontanta medel till det belopp, som erfordras för fullgörande av de förbindelser, Kungl. Maj:t sålunda kan komma att ikläda staten.

Av ifrågavarande internationella lån har under tiden juni—augusti 1923 emitterats nedannämnda belopp i följande olika länder:

Emissionsland	Nom. belopp	Räntefot
Österrike	doll. 13,000,000	7 procent
Amerikas Förenta stater ...	» 25,000,000	7 »
Schweiz	schw. francs 25,000,000	6 »
Sverige	sv. kr. 13,110,000	6 »
Holland	fl. 3,000,000	6 »
Belgien	belg. francs 25,000,000	6 »
England	p. st. 14,000,000	6 »
Italien	lire 200,000,000	6 ¹ / ₂ »
Frankrike	fr. francs 150,000,000	6 ¹ / ₃ »
»	» » 20,000,000	6 ¹ / ₂ »

Sedan Kungl. Maj:t genom beslut av den 17 maj 1923 med vissa mindre modifikationer godkänt det rörande ifrågavarande internationella lån upprättade allmänna kontraktet (The General Bond), har riksgäldskontoret på grund av bestämmelserna i sagda kontrakt utfärdat särskilda förbindelser att ansvara för betalning av 2 procent av det belopp, som erfordras för förräntande och amortering av ovannämnda tio låneemissioner. Räntan å samtliga emissionerna förfaller halvårsvis den 1 juni och den 1 december; amorteringen åter verkställs under åren 1924—1943 medelst utlottning av obligationer, vilka förfalla till betalning den 1 december vart och ett av åren 1924—1942 samt den 1 juni 1943.

Efter bemyndigande av Kungl. Maj:t har statsrådet och chefen för finansdepartementet å svenska regeringens vägnar iklätt sig garanti för full-

görandet av förenämnda, av riksgäldskontoret utfärdade ansvarsförbindelser, varom dessa försetts med påskrift.

Därest ifrågavarande garanti kommer att tagas i anspråk, skall det belopp, som för varje betalningstermin bör utbetalas i ränta eller för amortering, till siffran bestämmas av de kuratorer (trustees), vilka tillsatts för bevakande av de garanterande staternas intressen. Likvid erlægges därefter till kuratorerna mot återställande av särskilda ränte- och amorteringskuponger, vilka för var och en av ovannämnda tio emissioner utställts till ett antal av 40 st. av de förra och 20 st. av de senare kupongerna.

Ovan omförmälda förbindelser jämte därtill hörande kuponger hava av riksgäldskontoret överlämnats till utrikesdepartementet samt genom dess försorg tillställts Schweiziska nationalbanken i Bern, varest de förvaras för kuratorernas räkning.

Domänverkets kredit i riksgäldskontoret.

1923 års riksdag, som till röreskapital för statens domänverk anvisat ett anslag av 10,000,000 kr., har vidare

dels bemyndigat fullmäktige i riksgäldskontoret att ej mindre för beredande åt domänverket av ytterligare rörelsekapital tillhandahålla sagda verk en rörlig kredit av intill 10,000,000 kr., än även till förvaltning mottaga samma verks för omedelbart förestående utgifter eller inleverering till statsverket av driftöverskott icke erforderliga medel,

dels ock beslutat, att å såväl lyftade kreditbelopp som till förvaltning överlämnade medel skall utgå ränta, som av fullmäktige i riksgäldskontoret efter samråd med domänstyrelsen bestämmas med hänsyn till de å den allmänna penningmarknaden rådande förhållanden.

Efter förhandlingar med domänstyrelsen hava fullmäktige den 28 juni 1923 beslutat, att räntegottgörelsen skulle för tiden till samma års slut utgå efter 4 $\frac{1}{2}$ procent å medel, som på rekvisition utbetalades å det beviljade kreditbeloppet, samt efter 3 procent å belopp, vilka av styrelsen, efter medgivande av fullmäktige i varje särskilt fall, överlämnades till riksgäldskontoret för förvaltning.

I skrivelse av den 2 juli 1923 har domänstyrelsen förklarat sig icke hava något att erinra mot de av fullmäktige sålunda fastställda räntesatserna.

Någon utbetalning å ifrågavarande kredit har ej förekommit under tiden till 1923 års slut. Ej heller har riksgäldskontoret under samma tid från domänstyrelsen fått mottaga några medel till förvaltning.

Statsskuldboken.

I den redogörelse beträffande den svenska statsskuldboken, som finnes intagen i fullmäktiges berättelse till 1923 års riksdag, meddelade fullmäktige bland annat, att antalet verkställda inskrivningar vid 1922 års

slut uppgingo till 10,669, omfattande ett innestående kapital av 451,916,782 kr. 34 öre.

Efter nämnda tid och intill 1923 års utgång hava 1,612 nya inskrivningar tillkommit. Hela antalet verkställda inskrivningar utgjorde alltså vid sistnämnda tidpunkt 12,281. Sammanlagda beloppet av de fordringar, som då voro inskrivna i statsskuldboken, uppgick till 511,951,585 kr. 94 öre. Fördelningen av denna summa på de olika statslånen ävensom de inskrivna beloppen i procent av hela statslånen framgår av följande uppgifter:

				Kvarstående kapitalbelopp	Inskrivet belopp av hela statslånet
1880	års	3 1/2	% statslån	kr. 8,345,007:—	24.84 %
1886	»	3 1/2	»	19,147,555: 55	37.86 »
1887	»	3.6	»	43,592,700:—	52.08 »
1888	»	3	»	7,413,333: 34	30.66 »
1890	»	3 1/2	»	3,316,444: 45	17.20 »
1894	»	3	»	6,319,980:—	37.44 »
1899	»	3 1/2	»	10,883,880:—	38.84 »
1900	»	3 1/2	»	11,415,376:—	31.43 »
1904—07	»	3 1/2	»	61,440,480:—	48.82 »
1908	»	3 1/2	»	14,311,169: 60	26.27 »
1911	»	3 1/2	»	35,687,160:—	49.57 »
1913	»	4 1/2	»	40,573,800:—	56.35 »
1914	»	5	»	61,208,100:—	37.53 »
1916 I	»	5	»	22,428,800:—	37.38 »
1916 II	»	5	»	21,731,900:—	37.19 »
1917	»	5	»	28,341,700:—	41.31 »
1918	»	5	»	42,916,300:—	45.17 »
1921	»	6	»	40,348,500:—	42.86 »
1923	»	4 1/2	»	9,325,200:—	32.88 »
1923	»	5	»	21,967,200:—	34.41 »
Mora—Vänerns av staten övertagna lån av år 1903	»			163,000:—	6.28 »
Malmö—Kontinentens av staten övertagna lån av år 1898	»			1,074,000 —	100.00 »
				kr. 511,951,585:94	—

Av riksgäldskontorets hela obligationsskuld (1918, 1921 och 1923 års premielån samt 1919 års amerikanska lån ej medräknade) voro vid 1923 års utgång 41.09 procent inskrivna i statsskuldboken.

I ovanstående uppgifter äro ej medräknade 11 st. inskrivningar å tillhoppa 57,000 kr., där deposition skett av endast själva obligationerna (mantlarna), men ägarna behållit kupongarken.

Det inskrivna kapitalbeloppets fördelning på olika grupper fordringsägare framgår av nedanstående sammanställning:

1. Enskilda personer	kr. 61,262,586: —
2. Statsinstitutioner	» 152,587,603: —
3. Kommuner (lands- och stadskommuner, landsting och hushållningssällskap)	» 8,140,637: 60
4. Bankaktiebolag och enskilda banker	» 17,756,052: —
5. Sparbanker	» 79,000,438: 70
6. Försäkringsanstalter	» 120,401,641: 60
7. Pensionsinrättningar	» 30,423,297: 40
8. Aktiebolag (med undantag av under 4, 6 och 7 upptagna)	» 12,506,700: —
9. Donationer, stiftelser och fonder (med undantag av under 2 och 3 upptagna) samt föreningar ...	» 19,669,274: 79
10. Fideikommiss	» 2,086,005: 25
11. Övriga fordringsägare	» 8,117,349: 60

Summa kr. 511,951,585: 94

Vid 1923 års slut voro följande antal obligationer, tillhörande svenska statens premielån av åren 1918, 1921 och 1923, inskrivna i statsskuldboken:

1918 års premielån:	6,369 st. obligationer å	kr. 318,450: —
1921 »	» 118,313 »	» » 5,915,650: —
1923 »	» 135,214 »	» » 6,760,700: —

Av 1918 års premielån har tidigare ett betydligt större belopp varit inskrivet i statsskuldboken. Nedgången beror på den förut omfördälda, ännu pågående inlösningen av obligationer av detta lån samt utbytet av obligationer mot nya premieobligationer av år 1923.

Vid inskrivning av premieobligationer erlägges en avgift av 50 öre för varje obligation. Däremot är inskrivningen av obligationer, löpande med fast ränta, kostnadsfri.

Avskrivning av riksgäldskontorets fordringar hos Skara—Timmersdala och Lindfors—Bosjöns järnvägsaktiebolag.

I sin berättelse till 1921 års riksdag meddelade fullmäktige, att sedan *Skara—Timmersdala järnvägsaktiebolag* i januari 1920 försatts i konkurs, bolagets järnväg mellan Skara och Timmersdala den 2 november samma år blivit försäld på exekutiv auktion och därvid för statsverkets räkning inköpt av riksgäldskontoret för en köpeskillning av 408,000 kr.

Då köpeskillingslikviden den 14 december 1920 ägde rum, uppgick riksgäldskontorets fordran hos bolaget, med inberäkning av såväl anstånds-ränta som alla övriga räntor, till 561,153 kr. 57 öre. Sedan köpeskillningen 408,000 kr. avräknats å förenämnda fordran, återstod därav ett belopp av 153,153 kr. 57 öre, som sedermera balanserats i riksgäldskontorets räkenskaper men varå någon ränta icke beräknats.

Jämlikt beslut av fullmäktige har berörda återstående fordringsbelopp i juni 1923 avskrivits.

Lindfors—Bosjöns järnvägsaktiebolag trädde i maj 1919 i likvidation. Den 5 februari 1921 försålles bolagets järnväg av likvidatorerna på offentlig auktion och inropades därvid av riksgäldskontoret för statsverkets räkning för ett belopp av 100,000 kr. Då järnvägen den 1 påföljande mars tillträdtes av köparen, uppgick riksgäldskontorets fordran hos järnvägsaktiebolaget till 116,383 kr. 61 öre, varav 113,249 kr. 92 öre utgjorde kapital- och räntefordran för bolagets statslån och återstående 3,133 kr. 69 öre vissa av riksgäldskontoret ersätta kostnader för uppehållet av trafiken å järnvägen under likvidationstiden.

Lindfors—Bosjöns järnväg har sedermera enligt medgivande av 1922 års riksdag försålts till Trafikaktiebolaget Bosjöbanan för 15,000 kr. Sedan detta belopp, jämlikt Kungl. Maj:ts föreskrift, den 11 januari 1923 inlevererats till riksgäldskontoret samt avräknats å förenämnda fordringsbelopp, har återstoden därav, uppgående till 101,383 kr. 61 öre, i juni 1923 avskrivits.

Trollhättan—Nossebro och Lidköping—Kållands järnvägsaktiebolags likvidation. Landskrona—Kävlinge—Sjöbo järnvägsaktiebolags konkurs.

Under år 1923 hava två järnvägsaktiebolag, vilka innehava statslån från allmänna järnväglånefonden, nämligen Trollhättan—Nossebro och Lidköping—Kållands järnvägsaktiebolag, beslutat att träda i likvidation. Det förra bolagets likvidation påbörjades i september och det senares i december nämnda år. Vid årets slut uppgick riksgäldskontorets fordran hos Trollhättan—Nossebro järnvägsaktiebolag till 796,092: 46 kr. och hos Lidköping—Kållands järnvägsaktiebolag till 681,903: 52 kr. För bevakande av dessa fordringar, vilka äro intecknade i Trollhättan—Nossebro och Lidköping—Kållands järnvägar, torde riksgäldskontoret bliva nödsakat att inköpa nämnda två järnvägar.

Vidare har Landskrona—Kävlinge—Sjöbo järnvägsaktiebolag, som från samma fond erhållit lån för anläggning av järnväg från Kävlinge till Sjöbo, den 31 december nästlidet år på egen begäran försatts i konkurs. Riksgäldskontorets fordran hos bolaget uppgick sagda dag till 2,494,966: 86 kr.

Hjälmare kanals reparationsfond.

I riksgäldskontoret finnes alltsedan slutet av 1830-talet inestående en för större reparationsarbeten å Hjälmare kanal avsedd fond, benämnd Hjälmare kanal- och slussverks reparationsfond. Denna fond, som ursprungligen bestod av en utav Hjälmare kanalbolag den 23 januari 1839

utfärdad skuldförbindelse å 15,000 rdr beo, har sedermera tillvuxit genom upplupna räntor och mindre kontanta tillskott från kanalbolaget, vilka medel använts till inköp av värdepapper för fondens räkning. Fondens behållning uppgick vid 1923 års början till nominellt 700,304 kr. 44 öre.

Rörande fondens förvaltning samt de förutsättningar, under vilka densamma får användas för reparationsarbeten å kanalen, hava särskilda bestämmelser meddelats av Rikets Ständer vid 1840—1841 års riksdag.

På ansökan av Hjälmar kanalbolag har Kungl. Maj:t, efter det väg- och vattenbyggnadsstyrelsen samt fullmäktige i riksgäldskontoret blivit i ärendet hörda, genom brev av den 4 maj 1923 medgivit, att till bestridande av kostnaderna för vissa reparationsarbeten å kanalen finge ur reparationsfonden utgå ett belopp av högst 120,000 kr.

Till följd härav har bolaget från fonden för omförmälda ändamål utbekommit obligationer å nom. 73,100 kr. Vidare hava fullmäktige medgivit, att det belopp, 20,827 kr. 21 öre, som jämlikt förenämnda, av Rikets Ständer meddelade föreskrifter bort redovisas till fonden för tiden 1 dec. 1922—30 nov. 1923, finge användas för muddrings- och reparationsarbeten å kanalen.

Reparationsfondens behållning i obligationer och andra värdepapper uppgick vid nästlidet års slut till ett belopp av nom. 627,204 kr. 44 öre.

Personregistret till Rikets Ständers protokoll för tiden 1809—1866.

1917 års riksdag uppdrog åt fullmäktige att låta utarbета och å tid, som fullmäktige funne lämplig, i en upplaga av 900 ex. till trycket befordra ett fullständigt personregister till riksdagens protokoll för tiden 1809—1866, varjämte fullmäktige bemyndigades att av förslagsanslaget till riksdags- och revisionskostnader använda ett belopp av förslagsvis 8,000 kr. för arbetets påbörjande.

I anledning av detta beslut antogo fullmäktige notarien i domänstyrelsen juris kand. O. M. F. Seth till redaktör och utgivare av omförmälda arbete, och kontrakt därom avslöts med honom den 1 juni 1918. Härjämte förordnade fullmäktige riksdagsbibliotekarien fil. dr V. Gödel att tjänstgöra såsom kontrollant över registerarbetet.

Sedermera har 1920 års riksdag bemyndigat fullmäktige att av förenämnda anslag använda ytterligare ett belopp av förslagsvis 30,000 kronor för personregistrets utarbetande.

Ifrågavarande arbete har numera fortskridit så långt, att det förberedande excerperingsarbetet för hela verket avslutats. Därjämte har en del därav, nämligen registret för prästeståndet, slutredigerats och föreligger färdigt för tryckning.

Med hänsyn till de betydande kostnaderna för fullbordandet av verkets övriga delar ävensom för dess utgivning i tryck, hava fullmäktige emellertid beslutat, att arbetet med registerverket skall tills vidare avbrytas samt

att frågan om arbetets fullföljande skall hänskjutas till riksdagen. Till följd härav komma fullmäktige att till 1924 års bankoutskott i ärendet ingiva särskild framställning.

Restaurangrörelsen i riksdagshuset.

I sin berättelse till nästföregående års riksdag meddelade fullmäktige, att de med källarmästaren J. A. Porath avslutat kontrakt, varigenom denne antagits till restauratör i riksdagshuset under år 1923.

Då Porath i stort sett på ett tillfredsställande sätt fullgjort de skyldigheter, som enligt nämnda kontrakt ålegat honom, och han tillika i och för restaurangrörelsens drivande måst vidkännas ej obetydliga kostnader för anskaffande av inventarier m. m., ansågo fullmäktige billigheten kräva, att han för åtminstone ytterligare ett år finge bibehålla uppdraget att utöva nämnda rörelse. I följd härav hava fullmäktige, utan att från annat håll infordra anbud, den 30 juni 1923 med Porath avslutat nytt kontrakt angående rörelsens omhändertagande under 1924 års lagtima riksdag. Kontraktet är i huvudsak av samma innehåll som det år 1922 upprättade; dock har, på grund av riksdagens beslut, däri intagits stadgande om rätt för restauratören att utskänka vin och öl i förening med måltid. Därjämte äro serveringspriserna något lägre än de under år 1923 gällande. Liksom förut har Porath ställt borgen för kontraktets fullgörande.

Stockholm den 10 januari 1924.

EMIL KINANDER.

G. LAGERBJELKE.

G. KOBBER.

H. S. TAMM.

KARL HILDEBRAND.

VIKTOR LARSSON.

CARL EKMAN.

John Hägglund.